

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narednine in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 139.

V Ljubljani, v soboto, 20. junija 1903.

Letnik XXXI.

Še nekaj o zadnjih demonstracijah v Ljubljani.

Graška „Tagespost“ se je jela zelo zanimati za kranjske razmere. Nekaj let sem je bil „Gr. Tagblatt“ izključno glasilo kranjskega nemštva. Sedaj pa je „Tagespost“ iz konkurenčnih ozirav najela v Ljubljani stalnega sotrudnika in ta prav marljivo piše. Seveda za honorar, kar je pri tem pisarenju glavna stvar, kajti situacije gospod depisnik ne bo rešil na Kranjskem.

Prav hvaležen posel za tega dopisnika so zadnje demonstracije in on pogreva ene in iste stvari že celih štirinajst dni, tako da se bojimo, da bo Tagesposta merala plačati za te dopise več honorarja kakor veljata tisti dve utrti šipi v kazinski kavarni.

V petek je pa ta dopisnik pod naslovom „Ursachen und Folgen der deutschfeindlichen Demonstrationen“ napravil nekaj splošen pregled, kedo je zakrivil demonstracije in kaj so njih posledice. Povedal ni sicer nič novega, ko je našo stranke obdobje uprizoritve zadnjih demonstracij, in ko umiva ob enem liberalno stranko, da igra dvoumno ulogo, in da je župan Hribar kapitaliral pred slovenskimi fronderji v liberalni stranki.

Treba je, da tudi mi povemo svoje mnenje glede teh demonstracij, in povedali bomo tudi, kje tiči vzrok, da je prišlo do demonstracij. V podrobno polemiko s Tagespostom se pa ne bomo spuščali.

Dopisnik pravi, da je šla inicijativa za te demonstracije iz naših vrst, da bi s tem spravili v zadrego ekscoelenco barona Heina in Bog vedi koga še.

Mi smo v svojem glasilu demonstracije ob priliki manifestacijskega shoda za Hrvate javno obsodili in obžalovali, kot neumestne in brez vsakega smisla. In ne vemo, kdo naj bi odobral tudi demonstracije proti Nemcem, v slučaju ko so vsaj na videz bili zoper Khuen-Hedervaryja. — In pozneje pred turnarsko štiridesetletno slavnostjo smo z vso resnobo uplivali na javnost, da to slavnost popolnoma prežee in

niti v bližino ne gre. Mi smo to storili z dobrim premiselkom, ker smo že za naprej vedeli, da bodo kazinoti najmanjšo demonstracijo razvpili za velike izgrede in da bodo javkali, da so na Kranjskem strašno preganjani. Ta kazinotski maneuver dobro poznamo, a uporabljajo ga vedno, če prav že vsak paglavec ve, da na Kranjskem Nemci niso preganjani temveč fiktivno vladajoča stranka.

Da smo bili proti demonstracijam, je nadaljni vzrok ta, ker ne smatramo demonstracij zoper Nemce za sredstvo, ki bi škodovalo njih politični moči. Ravno narobe! Mi smo prepričani, da demonstracije Nemcem celo koristijo v gotovih krogih. Demonstracije smatramo za pripravno taktično sredstvo proti Nemcem, temveč delo, organizacijo in emancipacijo od kemškega kapitala v deželi.

Te nazore smo tik pred turnarsko slavnostjo zopet ponovili, za to pa je treba precej drznega čela onemu, kateri kar klerikalce na slepe srečo dolži uprizoritve teh demonstracij.

Glede zadnjih demonstracij pa je naše mnenje to le.

Demonstracije pred kazino 24. maja so bile vsekako slučajne. Ko se je del množice vračal s kolodvora, je šla mimo kazine in tam je nekdo, baje na izzivanje vrgel prvi kamen v kazinsko poslopje. Ker je v vsakem mestu nekaj takih, da ekscedirajo ob vsaki priliki ali nepriliki in jim je to velik „hec“, za to ni čuda, da je prvemu kamnu sledilo še nekoliko drugih. Da pa ta velika množica vendar ni imela agresivnih namenov, je dokaz to, da se zunaj stoječim kazinotom, ki so prišli v neposredno dotiko s tisto „veliko množico“, ni prav nič zgodilo. — Da celo prav lahko je mogoče, da je bil tisti, ki je začel prvi metati kamenje v kazino, kakšen agent provocateur, da bi zavel razburljive nepremišljene elemente do napada. Sicer pa nočemo nikogar sumničati. — Toda bodi temu kakorkoli, tista demonstracija in pobijanje šip ni opravičljivo. Vendar stvari ne smatramo za tako tragično, kakor jo je smatral gospod župan, ki je v mestnem svetu hotel „neke stranke“ kar z ognjem in me-

čem uničiti. Kaj hočemo, ko je gospod župan v vsaki situaciji hud radikalec.

In pozneje demonstracije ob 40letni turnarski slavnosti po našem najboljem prepričanju niso bile od nikogar vprizorjene. Prišlo je do demonstracij, ker so ravno različne okoliščine tako nanesle. In glavne okoliščine, ki so povzročile tiste „strašanske“ demonstracije, bodo pa te-le.

Javno mnenje je bilo nekoliko vznemirjeno že vsled tendencioznega in Slovenscem sovražnega vpitja po nemško-nacionalnih listih vsled demonstracij dne 24. maja.

Drugo je bilo, da so se priprave za to turnarsko slavnost nekako čudno vršile. Klepetavi ljubljanski Nemci so bili raznesli po celem mestu, da bo na dan turnarske slavnosti mestna policija kar poslana na dopust, da bodo žandari, vojaki-pešci in konjeniki po celem mestu opravljali policijsko službo, da se bo mestna policija poddržavila itd. itd. Raznesli so bili tudi razgovor, katerega sta imela gg. Mahr in Dzimeki z dež. predsednikom glede turnarske slavnosti. Povedali so, da so imeli namen omejiti v zadnjem trenutku program slavlja, da pa se jim je dal od merodajne strani migljaj, da naj ostane pri tem, kakor se je od početka nameravalo. Zagotovila se jim je, kakor so rekli, „volle Bewegungsfreiheit“. Te govorice so širili, kakor smo rekli, kazinoti sami. Povedali so še več, zlasti s kakšno odločnostjo se jim je povedalo nekje, »wer der Herr im Lande ist«.

Kakor rečeno, te govorice so kolportirali kazinoti po celem mestu in mi niti ne dvomimo, da so v bistvu temeljile na resnici.

Ko je prišla sobota, predvečer turnarske slavnosti, krožile so žandarske patrulje z nasajenimi bajoneti po vsi Ljubljani in došla sta tudi dva policijska uradnika iz Trsta. — Te varnostne priprave so bile nekaj novum v Ljubljani. In najbolj flegmatičen špitar je bil opozorjen, da se je ta velika oborožena sila v Ljubljano nakupčila z namenom, da varuje uboge Nemce pred napadi Slovencev. Kdor pozna ljubljanske Slovence, kako krotki in ljubeznjivi so nasproti »Herrenvolku«, da ga že na deset korakov po nemško pozdravljajo, so se te varnostne

priprave — saj brez potrebe zdale. In stara resnica je, če se nad miroljubne ljudi naneže taka masa žandarjev in druge policije, da to učinkuje ogorčenost, indignacijo in slednjič to, kar se je »hotelo« preprečiti: demonstracije.

Gotovo je, da so tiste govorice, ki so jih kazinoti teden pred imenovano slavnostjo kolportirali, povzročile razburjenost, povedale pa so to razburjenost one v Ljubljani dosedaj neobičajne in po našem prepričanju tudi pretirane varnostne priprave. Mileu je bil ustvarjen, da se pri najmanjšem povodu razvije kakšen kravalček in da tak kraval lahko zaneti demonstracije. Nekateri ljudje so vsled velike reklame, ki so jo delali svitli bajoneti, drugi dan vkljub prošnjam publicistike vendar šli iz radovednosti v zvezdo. Tam so zagledali vsenemške zastave, katere so simbol vsenemštva in provokatorično znamenje za Slovence v Avstriji. Poleg tega pa so te zastave, kot simbol vsenemških političnih tendenc, tudi protiaustrijske in naj jih avstrijska oblast tudi tolerira in dopušča.

Ako so nekateri Slovenci pričeli v zvezdi glasno zahtevati, da se odstranijo od te zastave, kdo naj to ne najde psihološko razumljivo, zlasti, ko so se varnostna sredstva pripravljala in uporabljala na način, ki nikakor ne upliva pomirjevalno. Da so se demonstracije potem na večer, ko so bile »frankfurterice« že odstranjene, na novo ponovile je tudi umljivo. Ljudje so bili vsled dopoldanskih demonstracij in raznih drugih okoliščin, katere smo preje navedli, prišli v razburjenost. In Ljubljanci, ki so se na večer vračali s sprehodov, so na vsakih pet korakov zagledali svitile nasajene bajonete in se je mirnim ljudem iz prevelike previdnosti zastavljala prosta pot, potem je razumljivo, da se je zlasti od vročehrvnih mladih ljudi in od razdražljivih žensk slišala marsikatera pikra opomba in kritika. Poleg tega se je primešalo še nekaj mladih nedoraslih ljudi, ki so po ulicah pisali in kričali. Ti so se prav dobro zabavali in jako čuden prizor je bil, ko se je drvilo po tej ali onej ulici kakih dvajset žvižgajočih fantičev, za njimi pa kar cela tropa žandarjev z nasajenimi bajoneti.

LISTEK.

Raznašalka in njen sin.

(Poslov. N. K.)

(Dalje.)

Vsedom se na stopnjice pod svetilko in začnem brati. Sin mi je bil že prečital to v rokopisu, a ko je bilo natisnjeno, je bilo vendar vse drugačno. Ne vem, zakaj sem jokala ves čas, ko sem brala, ali ker je bila povest tako žalostna, ali zato, ker jo je bil predstavil moj sin. . . . Kar se spomnim, da imam še celo uro časa, predno pričnem svoj posel. Urno hitim domov, buditi sina. . . . Gospod! Da ste ga videli takrat, kako je bil vesel! To je bilo njegovo prvo delo, ki so je natisnili. Kar vstal je in se napravil, rekoč, da bi rad videl, kako se tiska. Šla sva v tiskarno in gledala skozi okno, kako požira stroj papir, ga meče popisanega iz sebe in posamezne liste lepo polaga drugega vrh drugega.

Starka je bila utrujena vsled dolgega pripovedovanja. Pogledal sem jo z očmi, v katerih se je zrcalilo spoštovanje in občudo-

vanje uboge mamice. Pri tej priči popravilno raztresene časnike na mizi, da ni noben list gledal iz vrste. Cel čas, ko je pripovedovala, so ji počivale oči na listu, kjer je bila na celi strani natisnjena prestava njenega sina.

Ura na steni udari, starka se preplašeno ozre na njo, vzame zavoj pod pazduho in se poslovi: »Gospod, danes se mi zdi tako, kot da bi bil prav velik praznik, kot Božič ali Velika noč. . . In časnike danes tako vesela nosim okrog in povsod, kjer oddam list, se moram razjokati!«

Ženica je imela prav. . . Ko je šla iz sobe, je imela vse objokane oči. . .

III.

Minulo je leto, minuli ste dve, in z isto točnostjo, s katero sledi dan dnevu, mi je prinašala raznašalka časnike. Ne da bi bil zapazil, sem postal njen zaupnik. Večkrat sem dobil list šele, ko je šla nazaj, ko je obhodila že vse naročnike. In potem mi je pripovedovala včasih po cele pol ure o svoji sreči in nesreči.

Njenega sina sem jel medtem spoznavati, kakor spoznavamo knjigo, če jo prebe-

remo večkrat. Nekoč mi prinese mati pokazati tudi njegovo sliko. Mladi mož je bil videti kot član kake popotne gledališke družbe in mnogo starejši, kot mi ga je opisovala mati.

V njegovih velikih, črnih očeh je bilo nekaj divjega, razposajenega. Opazil sem tudi, da ima nenavadno ozke ustnice, a krepko zaraščene nos, in spomnil sem se, da so taki ljudje baje zelo egoistični, surovi in zlobni. Namignil sem s kratkim vprašanjem materi na njegov značaj. Mati je odvrnila naravnost, da je dober človek, samo precej nagle jeze, da ga včasih vznemiri in raztogoti najmanjša stvarca. In povedala mi je, kako se je bil nekoč silno razvnel v šoli, in se mu je nato udrila kri. Gotovo bi ga bili izključili iz gimnazije; samo bolezen ga je obvarovala pred tem.

Vsak dan sem izvedel kaj novega, posebno veselega za mater. Bil je to hvalevreden napredek mladega, navdušenega začelnika, katerega vsak, tudi najmanjši uspeh njegovega truda potrdi v goljufivej misli, da je pisatelj najsrečnejši človek na svetu. Starka mi je prinesla skoraj vsak teden kako delce svojega sina v raznih časnikih.

Tupatam je bilo pač tudi kako lepo, originalno delo. Koliko solz je potočila uboga ženica samega veselja nad temi uspehi! Vse ji je bilo veliko, vzvišeno in lepo.

Izvedel sem o vsakem vinarju, ki ga je dobil njen sin, in koncem leta mi je vselej naznanila bilanco njegovega literarničnega zaslužka.

Niti 300 goldinarjev ni bilo. Meni so je zdelo to precej čudno in nerazumljivo. Dvojno je bilo mogoče: ali mi mati ni povedala resnice, ali pa so plačevali tako berasko. Da bi se mi bila mati lagala, tega nisem mogel verjeti. Torej je bilo drugo. In to sem lahko verjel. Kar sem bral njegovih stvari celo leto, to so bili razni literarnični doneski, nekateri prav dragoceni. Spomnil sem se, kako delo imajo naši uradniki po pisarnah, a dobe nekateri skoraj dvakrat toliko plačila, dasi niti polovice tega ne zaslužijo.

In ta dobra, neizkušena žena je jokala sreče in veselja v svoji skromni zadovoljnosti.

Njen mož je bil dobival prav toliko pokojnine, in pošteno so se preživili, a zdaj zasluži že sin toliko na leto. . . (Konec prih.)

Demonstracije ob turnarski slavnosti so bile nenasilne, mislimo pa celo, da bi bile morda popolnoma izostale, da se ni od gotove strani razvila silna gorečnost. In to gorečnost so izrabili gotovi nemškonoacionalni krogi, da so razbojnali v svet češ: toliko oborožene sile se je postavilo za javno varnost in glejte, vzlic temu se je še demonstrovalo! Kaj bi še le bilo, da se ni tako skrbelo za varnost; kaj bi še le bilo, da ni bilo žandarjev. Razrušili bi kazino in pobijali Nemce na cesti.

Na tak način se je izrabljala in se še izrablja ta demonstracija, od ljudij, ki so v vednem kontaktu z ljubljanskimi Slovenci. In Slovenci v Ljubljani ljudem te vrste že na deset korakov daleč kličejo v vsej servilnosti: »Habe die Ehre, guten Morgen zu wünschen!«

Tako je z ljubljanskimi demonstracijami in njihovimi vzroki.

Nasledki teh demonstracij pa vendar ne bodo taki, kakor so jih v škodoželjnosti pričakovali nemški prenapetneži. Vrača se in vrnila se bo medkranjske Slovence zavest, da nimamo prijateljev slovenskemu narodu iskatiniti v vrstah Schweigloveske stranke, niti v visoki birokraciji.

Daj Bog, da prešine vse slovenske vrste zavest, da le lastno delo spasi našo naredno eksistenco. Naša deviza pa je prej ko slej: Na delo za našo narodno in gospodarsko emancipacijo, ki bo nemške prenapetneže spravila v njihovem številu primerne meje.

Državni zbor.

Dunaj, 19. junija.

Pogajanja.

Včeraj se je min. predsednik dr. pl. Körber posvetoval s češkimi ministrom dr. Rezekom, ali in kako bi bilo mogoče pomiriti češke poslance, da opustijo obstrukcijo proti provizoriju v zbornici in proti nagodbi v odseku. Za obe predlogi poteče obrok koncem meseca. Dr. Rezek se je nato pogajal z vodstvom češkega kluba. Da se pogajanja niso posredila, je dokaz to, da so češki poslanci danes vložili že včeraj naštetih tri nujne predloge, ki pridejo v torek pred provizorijem na vrsto. Sicer to ni še zadnja češka beseda, ker morejo nujne predloge vedno še umakniti, pač pa so vladu spravili v veliko zadrego, ker bi bila prisiljena uporabiti za provizorij § 14., ki pomeni to, kar »ex lex« na Ogrskem.

Vedne važnosti za vladu pa je nagodba, ki bi morala biti dovršena že do 1. julija, pa še v odseku leži. Ako se Čehom ne posreči, da v zbornici preprečijo provizorij, skušali bodo drugi teden v odseku zavleči nagodbo. Sicer se more vlada tolažiti s tem, da je ogrska zbornica sploh odpovedala vsako delo in se torej z nagodbo tako ne mudi, vendar pa dr. pl. Körber ni dosegel tega, kar je baje vladarju obljubil. Ako se torej vladi do torka ne posreči, da Čeha pomiri, potem bode vlada koncem prihodnjega tedna državni zbor odgodila do jeseni. Zbornica se bode bavila še z nujnimi predlogi in morda izvolila delegacije. Ako pa vlada doseže premirje, potem bi državni zbor nadaljeval seje še v juliju, kar pa je dvomljivo.

Dvojezični napisi.

Danes so poslanci Robič in tovariši vložili naslednji nujni predlog: »Vladi se naroča, naj potrebno ukrene, da bodo pri novi lokalni železnici Grobelno-Rogatec-Slatina, ki se gradi po slovenskem ozemlju, vsi napisi dvojezični, nemško slovenski.«

Niti na Hrvaškem v tem oziru niso na slabšem. Komaj 1 odstotek znaša nemško prebivalstvo po številu, in vendar je štajerski deželni odbor te dni sklenil, da morajo biti vsi napisi pri novi železnici od Grobelnega preko Slatine do deželne meje izključno nemški. Ila kar je najbolj čudno, je to, da o tem odločuje štajerski deželni odbor, dasi železnica ni deželna, marveč akcijske družbe. In glavni koncesionar vitez Heider je svoj čas sam priporočal dvojezične napise. Ali ni morda to nova koncesija nemški ljudski stranki?

Lokalne železnice.

Danes je zbornica nadaljevala razpravo o novih lokalnih železnicah. Teh je devet, ki bodo dolge 278 km.; troški so proračunjeni na 30.062.000 kron. Država prevzame ali štiri odstotno garancijo ali pa dovoli podpore. Mej temi je tudi železnica Tržič-Kranj, dolga 15 kilometrov. Troški so proračunjeni na 2.070.000 kron. Interesentje so podpisali 170.000 kron, dežela prevzame za 150.000 kron glavninskih akcij, za ostalih

1.750.000 kron pa država prevzame garancijo.

V nadrobni razpravi je poslanec Pfeifer utemeljeval naslednjo resolucijo: »Vlada se pozivlja, da takoj prične dogovore z deželnim odborom glede podaljšanja dolenske železnice, doliči potrebnega kredita za napravo načrta in že bodoče leto zbornici predloži načrt z dotičnim zakonom.«

Vai načrti so bili po kratki razpravi sprejeti tudi v drugem in tretjem branju.

Prihodnja seja v torek. Na dnevnem redu je proračunski provizorij, če ga ne d-rinejo nujni predlogi.

Poslanec Pfeifer je v današnji seji predlagal, naj vlada preišče škodo, ki jo je napravila toča dne 13. t. m. po vaseh Loška vas, Obrh, Suhor in Podhosta ter poškodovanim nakloni primerno podporo.

Mladočehi in obstrukcija.

V dunajski »Informaciji« objavlja neki češki poslanec vest, da češki poslanci ne bodo obstruirali ne proračunskega provizorija in ne nagodbe. To svojo trditev podpira z naslednjimi izjavami: »Mnogi izmed nas so trdno prepričani, da povzročamo vladi z enostavno opozicijo več težkoč, kot z obstrukcijo, ker se vlada niti na svoje ljudi ne more zanašati, kakor se je zadnjič pokazalo v nagodbenem odseku. Sprejem Lecherjevega predloga je bil sicer neznan poraz, toda mnogo takih porazov ne more prenesti nobena vlada, ne da bi se jej razbila ladja. Dogodek v nagodbenem odseku naj bi poudil vlado, da končno resno in z vso energijo skuša z nami doseči sporazumljenje in prisili levičarje, da več ne bodo nasprotovali pogojem, ki nam omogočijo spremembo taktike. Na drug način vlada sploh ne dobi nagodbe, in čas naglo beži. Mi nismo nasprotni državi, in želimo močno Avstrijo, toda na kakoršenkoli način se nara mora omogočiti, da moremo zopet vodelovati. V svojih pravicah smo bili prikrajšani in razžaljeni, in na onih, ki so to zakrivali, je, da se nam približajo.« — Po tem pojasnilu bodo torej Čehi le z brezobzirno opozicijo prisilili vlado, da jim uglaadi potrebno pot k pozitivnemu delu. Če bo pa imela potrebni pogum in si s češkimi poslanci zagotovila rešitev nagodbe, je seve vprašanje, na katero danes še nihče ne ve odgovora.

Kabinetna kriza na Ogrskem.

Grof Stefan Tisza in baron Fejervary sta morala včeraj opoldne hote ali ne hote naznaniti cesarju, da se za program, kakoršnega je Tisza v torek razvijal na dvoru, na Ogrskem ne dobi ne kabinet in ne večina. Odložiti je torej moral poslanstvo in je prepustiti drugi spretnejši roki. S tem izidom so v prvi vrsti zelo zadovoljne vse opozicijske stranke, a tudi v liberalni niso nič kaj radi videli, da namerava priti na vrhunec mož, ki ima primeroma najmanj simpatij. Vrgli so pa Tiszo v prvi vrsti Wekerle, Apponyi in Andrássy. Ti so mej svojimi somišljeniki nabirali podpise proti programu Stefana Tisze ter jih nabrali v Apponyjevi skupini 82, v Andrássyjevi in Szellovi pa po 15. Sploh se je pokazalo, da v nasprotju z grofom Apponyjem ne bo mogoče sestaviti novega kabineta in bo torej vsakemu novemu možu treba resno misliti na kompromis z opozicijo oziroma vsaj začasno umakniti vojno predlogo. — Glede nadaljnega reševanja krize krožijo seve različnejše vesti. Najprej se govori o baronu Fejervaryju, da ne prevzame portfelja v kabinetu, ki bi mislil umakniti vojno predlogo. Drugi vir pravi, da je bil Wekerle že brzojavno pozvan na Dunaj k cesarju, ker hoče vladar naravnost njemu poveriti sestavo kabineta. Bo-li Wekerle imel pri tem važnem koraku kaj več sreče, kot Tisza, se ne ve; gotovo je le, da mož ni kdove koliko bolj priljubljen kot prvi, nasprotno bi pa ne nastopal tako diktatorično in prezirno kot njegov prednik pri reševanju krize.

Zanimivo je tudi, kako sodi neki odličnejši politik v liberalni stranki o porazu grofa Tisze. Vse njegovo postopanje, pravi ta mož, je bilo frivolno, neumno in otroško. Menil je z vso strogostjo vporabljati zborniški poslovni red, toda kaj takega je neizvršljivo, čeravno bi bil predsednik njegovo poslušno orodje. Vojaštva in policije v zbornici ne sme rabiti, stare narodne garde, ki bi bila v takih slučajih pozvana krotiti uporne duhove v zbornici, pa ni več. Grof Tisza je pa hotel iti še dalje ter je nameraval pred koncem obstrukcije, torej še v ex lex — dobi, izvršiti vojaški nabor in razpisati nove volitve. To bi bilo prvič naravnost protustavno, drugič pa tudi neizvedljivo. Izvedba vojaških naborov in priprava za parlamentarne volitve na Ogrskem ni v rokah državnih oblastev, marveč posamnih okrajev. Res zanimivo bi bilo, kako bi bili mnogi popolno opozicijski okrajji vršili svojo dolžnost. Kako se je mogel sicer dokaj trezno presojač Tisza sprijazniti s takimi idejami, je naravnost neumljivo. — Pa tudi liberalno stranko

je Tisza popolno napačno presojal. Misli je najbrže, da bo s primerno razdelitvijo portfeljev dosegel vse in da bodo ministrski sedežem na ljubo vrgli svoje prepričanje mej staro šaro. To domnevanje, na katerem je slonela vsa bodoča ministrska palača, je naravnost razžaljenje za liberalno stranko. Stefan Tisza je s svojim porazom dobil pošteno zaslužen lekcijo in njegov neuspeh bo prepričal ves svet, da se z nasilnostmi v nobenem parlamentu ne dobi večina.

Centrum in ožje volitve.

V nekaterih bavarskih volivnih okrajih pridejo nacionalni liberalci v ožje volitev s socialno demokracijo. V tej borbi bodo pa liberalci brezdvomno podlegli, ako jim ne pride na pomoč katoliški centrum s svojimi glasovi. Na to podporo pa ne smejo prav nič računati, če jim je že znana izjava, ki jo je v tem oziru podalo centrovno glasilo »Bayerischer Kurier«. Navedeni list namreč piše: »Divji nastop liberalcev, posebno pa nesramna gonja proti veri, ki jo uganja monakovski liberalizem, izključuje vsako udeležbo centra za ta liberalizem. Zdržati se volitve je tedaj edino primeren odgovor centra. Niti en centrov glas ne sme biti oddan za liberalne kandidata. Liberalci naj le sami izvojujejo boj s socialno demokracijo. Sami brez pomoči bodo liberalci podlegli. A lahko bi bili imeli drugače. Nacionalnoliberalni poslanec Bassermann je v Karlsruhe prišel v ožje volitev s socialnim demokratom. Izvoljen bo s pomočjo centra, ker je z ostrimi in opominjevalnimi besedami zavrnil gonjo za kulturni boj v lastni stranki. Ko bi monakovski liberalci ne bili tako fanatizirani in zaslepljeni, bi enako Bassermannu s pomočjo centra zmagali. Tako je pa po lastni krivdi liberalizma prišlo tako daleč, da centrum mirnodušno gleda, kako ga bo pri ožji volitvi požrla socialna demokracija.« — Iz tega je tudi razvidno, da centrum nikjer ne bo podpiral socialne demokracije ter ji bo v slučaju, da mu nasprotuje še gorji liberalni sovražnik, pomagal k zmagi le s popolno pasivnostjo.

Zanimiva je nadaljnja pripomnja lista »Germania«, da brčkone liberalci ne dobe niti enega mandata, ter da je centrum na Bavarskem znatno napredovalo; samo v drugem monakovskem okraju si je priboril nad 5000 novih glasov.

Francoski blok v nevarnosti.

Pravi, da preti francoskemu frama-zonskemu bloku silna nevarnost. Provročanje jo pa vprašanje, kdaj je smatrati redovnika za sekulariziranega. Kakor znano, je sveti oče svojeodobno dovolil, da se posamni redovniki, ki hočejo ostati v Franciji, sekularizirajo in popolno podrede škofom. Vlada seve te sekularizacije ni hotela priznati pri moških redovih, ako dotični red še nadalje obstoji v inozemlju. Bilo pa je mnogo, posebno s poukom se bavečih redov, ki nimajo izvan Francije nikakih naselbin in katerih člani so po odložitvi redovne obleke naznanili svoje šole kot svetne zasebne šole in jih dalje vodili. Vladi in njenemu bloku seveda to ni bilo všeč in brž sta sklenila načrt zakona, po katerem se takim redovnikom prepoveduje pouk v dotičnem in vseh sosednjih okrajih in sicer za dobo petih let. Vladi se je pa vendar zdela ta določba prestroga in končno se je sklenil kompromis, v katerem se mesto okrajev določajo občine in doba skrajša na tri leta. — Ta zadeva ter vprašanje, kdaj naj velja redovnik za sekulariziranega, pride v parlamentu v razpravo že prihodnji ponedeljek in bo neki rešena po dvadnevni razpravi. Nekateri pravijo, da se bo pri tem vprašanju razbil frama-zonski blok in s tem provzročil strmoglavljenje kabineta, a poučeni krogi tej vesti oporekajo in kažejo na edinost vseh teh elementov v boju proti redovnikom.

Izza kulis soc. dem. stranke.

Češki soc. demokratje so radi povišanja cene pivu napovedali pivovarnarjem bojkot. Mej temi pivovarnarji so bile tudi one Weinbergerja, Koširerja in Nuslerja. Do tu je vse v redu in nič nenavadnega. Nakrat so pa ta tri imena zginila z bojkotne liste in s drugimi so smeli piti pivo iz teh pivovaren. Vzrok temu pojasni »Česka Demokracija«, ki našteva svote, s katerimi so pivovarnarji podkupili voditelje sodrugov: prvi 1040, drugi 413, tretji pa 1034 K. Seveda voditeljem ni prav, da je prišlo to v javnost. — Druga cvetka te vrste je pa ta-le: Splošno delavsko bolniško blagajno v Brnu imajo v svojih rokah soc. demokratje. Opozicija se je mnogo trudila, da bi prišla na sled mnogim nerednostim, a vselej so sumnjno odbili s surovim zmerjanjem. Sedaj se je pa dognalo, da je rudeči blag. uradnik poneveril 4552 K, malverzacije se vrše že od leta 1900 sem. — Velike sleparije so zasledili v krogu newyorških voditeljev delavske zveze Trade Union. Vodje so člane tako izmozgavali, da je morala vmes poseči policija. Predsednik zveze stavb. delavcev je pretil delodajalcem s stavko, če ne plačajo visokih svot! — To je seveda le nekaj takih cvetk s socialno-dem. polja.

Italijanska ministrska kriza

Še vedno ni rešena. Neoficijska poročila iz Rima sedaj javljajo, da Zannardelli sklenil popolniti svoj kabinet z radikalci in s tem najti pri njih primerno oporo. Pogajal se je v tem oziru že z voditeljema Sacchi in Marcora. Težkoče so pri teh dogovorih iste, kakor v l. 1901. Radikalci zahtevajo, da se znatno znižajo postavke v vojnem proračunu. O teh pogajanjih poročila tudi »Popolo Romano« in pravi, da ni še izgubiti vae nade na uspeh. Mogoča je še kombinacija na široki podlagi s pomočjo elementov radikalne stranke in nekaterih odličnejših voditeljev drugih strank. — Oficijsna »Tribuna« pa konstatuje, da se Zannardelli ni prav nič odločil glede izvolitve novih ministrov, in pravi, da se doslej še le trudi, kako bi odstranil težkoče, ki se pojavljajo njegovemu programu. Podadmiral Frigerio postane brčkone novi mornariški minister. Zannardelli bi rešitev krize pospešil red na ta način, da bi razun Giolittija in Bettola pridržal v kabinetu vse dosedanje moči, toda javno mnenje pritiska nanj in zahteva novih mož. Mnogi kažejo zopet na Luzzattija. Iz teh pojasnil sledi, da so tudi v Italiji še precej oddaljeni od razmeram primerne rešitve ministrske krize.

Iz brzojavk.

Moravski deželni zbor se koncem junija ne snide h kratkemu zasedanju, da bi dovolil nadaljnji proračunski provizorij, marveč bo ta podaljšal s cesarsko naredbo, kakor se je to že večkrat zgodilo. — Posvetovanja nene-mških strank v zadevi protokoliranja nenemških govorov se udeležijo tudi »Slovanska zveza« po poslancih dr. Ploj, Perić in dr. Stojan; češki klub bodo pa zastopali poslanci Pacak, Kramar, Stranaky, Začek in Spindler. — Iz mladočeškega kluba. Poslanec Dvořák je naznanil svoj izstop iz kluba, ker se je prenaplo objavil klubov sklep glede nujnega predloga o § 14. Če se zadeva povoljno pojasni, vstopi poslanec zopet v klub. Posl. Plaček je odložil načelstvo v obrtni sekciji kluba in izstopil tudi iz parlamentarne komisije. Govori se tudi, da se razpusti sedanja parlamentarna komisija in izvoli nova z manjšim številom članov. — Španska zbornica je z 252 glasovi izvolila za svojega predsednika bivšega finančnega ministra Villaverde. — Vstaja v Maroku. Iz Tangerja javljajo: Poročila iz Rfa pripovedujejo, da so se pretendentove čete uprle in zapustile svojega poveljnika. Njegov položaj je postal vsled tega silno kritičen. — Prememba v črnogorskem prestolonasledstvu. Črnogorski kneževič Danilo, se je odpovedal prestolonasledstvu, ker je njegov zakon ostal brez otrok.

V zadevi Belokranjske železnice.

Odgovor »Narodovemu« dopisniku iz Crnomlja.

V vašem dopisu, priobčenem v »Slov. Narodu« dne 3. t. m. Vi moje poročilo po shodu trgovcev in obrtnikov iz Novega mesta, v »Slovencu« z dne 18. maja t. l. zaradi Belokranjske železnice popolnoma napačno tolmačite. To, kar se je po shodu v privatnih krogih govorilo, ni nikak sklep, kateri ni bil najmanj naperjen proti gradbi Belokranjskih železnic in zaradi tega tudi ni merodajen. Na Vaš dopis, in ker moje povsem resnične podatke najbrž namenoma zasakujete, sem prisiljen v pouk Belokranjcem tiasto poročilo pojasniti. Jaz sem dobesedno poročal, da bi bila tudi Belokranjska železnica velike važnosti za nas Dolence, se ve, da le tedaj, ako bi se jo dogradilo, kajti čem bolj je Dolenska z železnicami prepletena, tem bolje. Ker pa mi Dolenci iz osredja Dolenske, ako hočemo vprašanje o Vaši železnici tako razmotrivati, kakor je v istini, in ne, kakor se volilec pred vsakimi političnimi obljubami in opisuje, potem nehote pridemo do zaključka, da se ta proga še v nedoglednem času ne bode dogradila. Zakaj nam očitata, da Vam železnice ne privoščimo? Kdo Vam jo naše privošči, kakor mi! Kaj Vam pa vse naše privoščilo pomaga, ako se Vam pa železnica vendar le ne gradi? Koliko so se že Vaša mestna in podeželna županstva za Vašo progo prizadejala in koliko let že prosite za njo, pa vse zaman. Imeli smo svoj čas jako delavnega poslanca-zastopnika, prav Vašega rojaka, g. dvornega svetnika Šukljeja, kateremu se imamo za pospešitev gradbe dolenske železnice in uravnavo načrt dolenskih državnih cest v prvi vrsti zahvaliti. Koliko se je ta gospod trudil za Vaše Belokranjske železnice dograditev in prepričani bodite, da ako se temu delavnemu Vašemu rojaku ni posrečilo rešitev Vašega železničnega vprašanja pospešiti, se bode to drugim še mnogo manj posrečilo. Ta gospod, ki je vse storil v tej zadevi, kateremu so vse zadeve nadrobno

Dalje v prilogi I.

znane, je v Novem mestu pred nekaj leti (in prav gotovo tudi pri Vas) o priliki poročila o svojem delovanju izjavil, da se tistočasna in se bode vsaka poznejša vlada dunajska, odločno protivila „Dolenjsko železnico“ normalno in normalno zvezati preko Belokrajine z Reško železnico, in sicer z ozirom na trgovske in prometne interese Trsta. Dalje je trdil, da bi se ložje pridobilo Ogrsko - Hrvatsko vlado za to, da dogradi normalno-tirno progo od Reške železnice do kranjske meje, nikoli pa zvezo normalno-tirne dolenjske železnice z Reško železnico. Opomnil je dalje, da največ, kar bi se mu utegnilo v najboljšem slučaju posrečiti, bilo bi to, da bi merodajne kroge pridobil za gradbo ozkotirne železnice iz Novoga mesta ali Straže do Črnomelj-Metlike, oziroma do deželne meje ob Kolpi. Ta ozkotirna železnica bila bi v tem slučaju popolnoma lokalnega pomena, bi belokranjskemu prometu popolnoma ustrezala in gotovo bi bila boljša, kakor zdaj — nobena železnica. Vi Belokranjci ste pa ta p šten in edino izvedljiv predlog in dobro misel tedanjega Vašega poslanca gosp. Šukljeja kratko malo zavrgli in zahtevali: ali normalnotirno progo, ali pa nič. — Ako bi se bili tisti čas z ozkotirno progo zadovoljili, imeli bi gotovo že zdavnaj železnico, gotovo bi se Vam bila preje dogradila, kakor Vrhnika. Zdaj pa nimate po lastni krivdi ne te, ne one in najbrž preteče zdaj še mnogo let, predno se bode to vprašanje rešilo. Vedite, da ima naša vlada v Vaših krajih prav tako kakor drugje svoje zaupnike, kateri ji morajo poročati o Vašem prometu, industriji in prebivalstvu, poročati o Vaših pridelkih, imetkih in potrebščinah in o vsem narodnogospodarskem gibanju podajati statistične podatke, isto tako ima davkarska oblast zaznamke o Vaših dohodkih, vrednosti in kakovosti gozdvov in drugih zemljišč in pridelkov. In na podlagi teh podatkov se šele po prizadevanju ljudstva samega in njegovih zastopnikov vlada odloči za zgradbo kake zaprosene železnice in eventuelno za državno garancijo nje rentabilitete. Vi, „Narodov“ dopisnik morete o Vaših obilih sedanjih in bodočih vinskih pridelkih, o dobroti Vaših nad polovico kraških zemljišč, o Vaših lepih gozdovih, o Vaši izvrstni glini za lončarske izdelke, o propadli železniški industriji pri Gradcu še toliko govoriti, in naj Vam Belokranjsko železnico še tako od srca privoščimo, poslanci - zastopniki naj Vam pred volitvami še tako sladko železnico zaobljubljajo, vse to skupaj pa čisto nič ne pomaga, ker ima država svoje tehtovite pomiselke glede rentabilitete za Vašo železnico, kajti naši poslanci Vam ne morejo, in ko bi tudi mogli, bi Vam prav gotovo ne hoteli prevzeti garancije rentabilitete Vaše železnice do Metlike in Črnomlja, kajti dosedanja Dolenjska železnica je veljala približno devet milijonov gld., in sama proga Grosuplje — Novomesto, katera gre skoraj skozi po ravnini, je veljala krog 4 milijone, ako ne več, in koliko več bi veljala Vaša železnica preko največ skalnatega gričstega sveta, s precepom na Metliki in Črnomelj, si lahko sami mislite.

Tvrdka Redlih & Berger, katera je trasirala Vašo železnico, je cenila zgradbo normalno tirne proge okoli 5.000.000 gld. In kdo naj prevzame zdaj jamstvo za rentabiliteto in pokritje obresti od te svote? Nedavno sem nekje čital, da je bil drž. poslanec Plantan v Metliki in Črnomlju in predlagal, naj bi belokranjske mestne in po-deželne občine in hranilnice-posojilnice prevzele jamstvo za rentabiliteto Vaše železnice, ali najbrž ni hotel nihče se v to podati. In zdaj smo pri tem, kaj je vzrok, da se železnica v Belokrajno ne gradi.

Odgovor je lahak. Dobite garanta za uspešno prospevanje in dohodke, in takoj se Vam bode železnica gradila. Zahtevati pa celo normalnotirno, odklanjati pa ozkotirno progo v kraje, kateri so nam vsem pre-dobro znani, kamor bi se še ozkotirna železnica (brez daljne zveze) težko rentirala, je pa naravnost nespametno. In ker tako mi, ostali Dolenjci, katerim so razmere Belokranjske železnice precej dobro znane, vidimo, da bode še mnogo vode preteklo, predno se bode Belokranjska železnica gradila, in ker vemo, dasi Vam belokranjsko železnico od srca privoščimo, da se tista vendar še v nedoglednem času ne bode gradila, zaradi tega in ker so za nas važnejše take železnice, katere bodejo manj veljale, ker se bodejo po ravnini gradile, ki bodejo krajše in jim vlada ne bode nasprotovala, zato smo se potegovali sedaj za krajši dve nam mnogo bolj potrebni cenejši progi iz Novoga mesta po ravnem ob Krki do Brežic in Zagreba in od Trebnja po ravnem ob Mirni do St. Janža, ker smo mnenja, da je bolje za nas v kratkem nekaj koristnega doseči, kakor čez nedogledni čas kaj manj verjetnega. Po Gorenjskem in drugih krajih se vedno gradijo nove železnice, pri nas na Dolenjskem pa prav radi belokranjske železnice, katera se še znabiti v 15 letih ne bode gradila, so

mogle vse druge za nas mnogo važnejše železnice zaostajati, proti katerih graditvi bi ne bilo nikakih resnih ovir. Tako ne sme več biti, in le zaradi tega, ker je boljše nekaj kakor nič, smo obrnili svojo pozornost novim nam mnogo potrebnijim progam. Pri vsem tem je pa vsaka nevošnjivost proti belokranjski progi izključena od nas, mislimo pa, da kakor se mi zdaj za nam koristne proge zanimamo, prav tako naj se tudi črnomaljski okraj, ki je največ interesiran, za njemu koristno belokranjsko progo zanima, in gotovi bodite, da bodejo naše simpatije vselej tudi na vaši strani; žalibog pa, da se dā v tem vprašanju edino le z denarjem, a simpatijami pa prav nič doseči. Priporočim pa „Narodovemu“ dopisniku in Belokranjcem sploh po tem pojasnilu še enkrat moje poročilo z dne 23. maja t. l. prebrati, in prepričali se bode, da smo Vam jaz, kakor vsi Novomeščani in Dolenjci radi belokranjske železnice prav od srca naklonjeni.

Za Prešernov spomenik!

Odbor za »Prešernov spomenik« nam je poslal sledeči oklic:

Prešernov kip, ki ga je ustvaril naš mladi umetnik Zajc, je gotov in se je začel že vlivati. Kip bo stal na razširjenem Marijinem trgu. Strokovnjaki, ki so videli model, trdijo soglasno, da je delo mojstersko. In ker bo spomenik dostojno predstavljal našega pesnika in bo tudi najlepši okras Ljubljani sami, stala bo stvar tudi precej denarja, ki ga odbor za postavljenje monumenta še nima vsega nabranega. Manjka še kakih 17000 K.

Ni ga izobraženega Slovenca, ki bi ne vedel ceniti velikega pomena Prešernovih poezij za našo in jugoslovansko literaturo; ni ga rojaka, ki bi ne ljubil pesnika Prešerna. Zato mislimo, da bi bilo skoro razaljenje za našo javnost, ko bi hoteli ob tej priliki na dolgo in široko razpravljati o epohalnem pomenu Prešernovega duševnega dela za našo narodno kulturo.

Več nego pol stoletja je že preteklo, odkar je Prešeren zatisnil svoje oči! Poezije njegove so postale bistven del naše književnosti, te poezije so nam prvi temeljni kamen našega duševnega življenja. In takšen važen pisatelj, takšen genijalen poet, takšen velik rojak naš, ali ni že zdavnaj zaslužil svojega monumenta v narodnem središču slovenskega naroda, v Ljubljani? Ali ne bo ta Prešernov spomenik javen dokaz, plastičen izraz slovenstva naše bele Ljubljane? Prešeren je že v prvi polovici minulega stoletja pisal nesmrtno svoje verze v našem sladkem, blagoljanskem slovenskem jeziku, čegar najmočnejša zaščitnica bi morala biti naša Ljubljana. Ljubljana je slovensko mesto, kakor je Prešeren, ki je svoje nesmrtno pesmi spesnil med njenimi zidovi, slovenski pesnik! In ta naša Ljubljana mora tudi ostati slovenska!

Naša narodna čast zahteva, da se čimprej postavi našemu ljubljensku Prešernu spomenik! Zato poseže pač vsak zaveden narodnjak rad v svoj žep ter položi svoj obolus na žrtvenik domovine — za svojega Prešerna.

Prve dni julija se ima vršiti v Ljubljani velika ljudska slavnost na čast našemu Prešernu. Naj ima ta slavnost tudi praktičen smoter ter naj pomore „bronastemu Prešernu“ na noge!

In ko bode stal v sredi naše Ljubljane Prešernov spomenik, vedel bo vsak Slovenec, vedel bo vsak brat Slovan, ki ga bo videl, da so Slovenci kulturen narod, ki vedo ceniti duševno delo svojih ljudi. Tuji pa, ki pridejo obiskat naše mesto, bodo vedeli, da je bila zarja 19. stoletja porodila tudi nam Slovincem velikega pesnika.

Slava Prešernu! Živela slovenska Ljubljana!

Jeseniške novice.

»Los von Rom 1903.« K nemškemu društvu »Proč od Rima« v l. 1903 so pristopili sledeči gospodje. Objubili so verovati v ime sv. Martina Lutra, ki sam ni nič veroval. Tako on sam piše v knjigi: (Tischreden Eisl. 37 b) Jaz sam ne morem verovati, kar učim, čeprav ljudje menijo, da trdno verujem. Letos so zaverovali ta stavek: 1. Viktor Ahiles Pollanz, inženir na Jesenicah 99, rojen v Trstu 31. julija 1876, prestopil dne 19. februarja. 2. Anton Zupan, dimnikarski pomočnik, rojen 25. maja 1882 v Smarji pri Jelšah, prestopil dne 21. svedana. 3. Jožef Fahrenberger, rojen v Spitalu na Gor. Avstrijskem in Katarina Fahrenberger, rojena Seidel, prestopila dne 11. marca. G. Fahrenberger vodi petje pri novem soc. demokrat. društvu »Sava«. 4. Fanni Bachl, prestopila dne 11. marca. 5. Alojzij Kozjan, rojen 21. junija 1862 v Smarji pri Jelšah, prestopil je dne 29. maja. 6. Edvard Günther, muzikant, prestopil dne 29. maja. 7. Anzelm Pichler, rojen dne 12. aprila

1869 v Malem St. Pavlu na Koroškem, prestopil dne 6. junija. Ta imena smo navedli edino radi tega, da bo svet vedel, da od padniki niso domačini, celo Kranjci ne, in da Jeseničani nimamo najmanjšega stika z »novo« vero. To prepustimo nemškim tujcem. Čulo se je namreč že večkrat mnenje kakor bi domači Slovenci zapuščali katoliško vero. Gorenja imena dokazujejo, da to ni res. Pisalo se je po »Narodu« tudi, da jih je bivši ž. župnik Šinkovec prisilil k odpadu. In »Narode« je celo mijavkal, kako težko so se ločili iz katoliške cerkve. Gosp. Sinkovca ni več, kdo jih pa torej zdaj podi in sili, »Narode«?!

»Nov hajduk na Rošici.« »Slovenec« je že poročal, da je ušel iz zapora znani gorjanski napadovalec in ropar Anton Družnik. Skočil je skozi okno in ker so mu bili preganjanci za petami, udril v Savo. Ostal je nekaj časa pod vodo. Orožniki mened, da je plaval naprej, so šli ob reki dalje. Predrznit tat pa se skrije tačas v bližnje grmičje in tako uide preganjalcem. Prišel je sedaj na Rošico, kjer je strah in trepet bližnjih prebivalcev. Na vesti ima ta hudo-delec celo vrsto hudobij.

»Milanov gaj.« Ker se sedaj vse časopisje peča s Srbi, omenjamo, da imamo tukaj prelepi gaj ob Savi s krasnimi spre-hodi, last g. poštarja Schrey-a. Imenuje se po kralju Milanu zato, ker se je pred kakimi 10 leti Milan nekaj časa tukaj mudil. Kdove, kake opravi so ga sem privedli.

»Narodnost v nevarnosti.« Ne vemo, ali je res ali ne, čuli pa smo, da namerava prihodnjo jesen tukajšnja tovarna odpreti nemško šolo z enim razredom. Prostor je že pripravljen in drugo tudi. Učitelja bo tovarna sama plačevala. A kje dobiti otroke? V vseh osmih razredih jeseniških je komaj pravih Nemcev 20 in še ti znajo razum 5 vsi slovensko. Torej bo pravih Nemcev komaj v enem razredu 5 ali 6. Ker se jih je pa baje oglašilo že 110 za šolo, morajo ti biti Slovenci, zdi se mi podložniki — tovarne. Može, ki vam je še mar slovenski jezik, zganite se! Mi tukaj umiramo in svet ima svoje skrb.

»Javno vprašanje na vse tri slavne šolske svete.« Zdi se, da smo mi katoličani brezpravni. Ljubljanski pastor sme delati tukaj vse, in noben krst se zato ne zmeni. In tako zahajajo na družinske luteranske večere in k luteranski službi božji otroci, ki so še šolarji, ki so še katoličani. V nedeljo dne 14. junija so bili že drugi šolarji pri protestantskem večeru, n. pr. učenki I. a razreda Antonija in Zofia Schober in drugi. Ali se res smejo katoliški otroci trgati kar v šolskih letih od sv. cerkve? V katoliško cerkev jih ne moremo siliti — baje ni postavno — k luteranski službi božji pa smejo. Zato vprašamo tu javno, ker druga pota niso nič izdala, menda imajo gospodje preveč strahu pred — Lutrom.

»Kolportaza je že dovoljena.« — vsaj pri nas. Komaj smo se nekoliko ubranili »Beračevih skrivnostij« in »Grosice beračice«, že nam izvoljeno judovsko ljudstvo vsiljuje po oknih in po cestah, ponoči in podnevi 3. »revolverroman« »Ciganska sirota«. Ti obrezani potomci pa so še celo tako predrzni, da ponoči ljudi iz spanja dramijo in mečejo te zvezke skozi okno. Pošteni Savčani, vzrite judovske »špehe« v peč!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. junija.

Gleispach pri delu. »Domovina« piše: Niti eden dan ne preteče, da bi se ne izvedelo o novih slučajih kršenja naših narodnih pravic s strani Gleispachovih sodnih uradnikov in uslužbencev na Slovenskem Stajerskem. V Celju v velikem delu nemštvo vzdržuje baš nemškonacionalno sodno uradništvo. Nemški časopisi žive od dopisov teh ljudi, celjska nemškonacionalna godba sloni na ramah od Slovencev plačanih sodnijskih uslužbencev. Znano je, kako ulogo so igrali ti ob volitvah v brežiški okrajni zastop in ob priliki drugih nemških lumparij, recimo ob prireditvah bakljade prusofilskemu županu Rakusu. Kako ti uradniki kažejo svoje nemško srce tudi v službenem poslovanju, o tem je tudi Gleispach s svojimi pajdaši vred do dobra poučen. Toda kako se potrudijo ti možje neznosne sodne razmere na spodnjem Stajerskem ozdraviti? Začeli so vsled večmesečnega hujkanja s strani istih nemškonacionalnih sodnih uradnikov zasledovati naše slovenske — odvetniške kandidate, ki so v brezplačni enoletni sodni praksi. Začela se je disciplinarna preiskava zoper

g. g. dr. Karlovška in dr. Gvidona Berneca, ker sta se kot pravna praktikanta v prostih urah udeleževala političnih shodov! To je nekaj tako nečuvnega, da bomo o tem, ko se razmere nekoliko dalje razvijejo, zelo odločno govorili. Danes Gleispacha in njegove pajdaše opozarjamo na onega perzijskega kralja, ki je dal z verigami morje preteptati, ker se je razljutilo in njegove ladije z vojniki vred požrlo. Gleispachu že naprej prerokujemo, da bodo izbruhi njegove onemogle mržnje zoper Slovence imeli isti vspeh kakor jeza perzijskega kralja nasproti morskim valovom. Dogodek, katerega smo omenili, bode pa treba dobro zapomniti — in maščevati.

Gospod Ohm - Januschowsky pl. z Wissehrada je sicer majhen mož a je zadnji čas velik German. On je letos na občnem zboru političnega društva »Deutscher Verein« poročal o vprašanju nemške šole v Šiški in izrekel nado, da se ista kmalu osnuje. Čudno se nam je zdelo, kako pride ravno pl. Ohm-Januschowsky do tega referata. Ali sedaj se nam še poroča, da je on bil posredovalec izvrševalnega odbora nemške stranke, ko se je zasnova akcija za nemško šolo v Šiški. Gospodu pl. Ohmu ne zamerimo, da se tako izpostavlja za nemštvo v Šiški, če to Slovenci mirno prenašamo. Ali tega ne moremo! Nič bi ne rekli, ako bi bila nemška stranka uprizorila agitacijo za nemško šolo pri Nemcih. Ali ona je agitirala tudi pri Slovencih in se sedaj Nemci javno bahajo, da je na tisti peticiji čez polovico Slovencev. Taka agitacija pa je agresivna, ker ne skrbi za svoje ljudi, temveč hoče Slovence germanizovati. In mi bi bili slabi Slovenci, ko bi se takemu početju ne postavili po robu. Vrhu tega se vtika v to zadevo železniški uradnik, ki nikakor ni kvalifikovan za to, da stoji v prvih vrstah za germanizatorske namene. Če že simpatizuje, naj bo! ali da stopa na čelo teh agresivnih nemških tendenc, je nečuvno in mogoče — le na Kranjskem, kjer je v celi deželi le pet odstotkov Nemcev, ali faktično le ti vladajo v deželi! Dr. Binder, pl. Ohm Januschowsky — baron Schwegel to je vse zvezano v eno močno verigo. Nad vsemi pa kraljuje eks-celencia baron Hein, ki na tej nemški verigi vodi po političnem kranjskem cirkusu slovenskega medveda, ki se zove sicer »narodna napredna stranka«. Mi smo že sili te politične komedije in z nami ogromni del Slovencev; za to pa povemo, da bodo Slovenci že še ob pravem času razgnali ta politični cirkus. Gospodu Janušovskemu priporočamo tedaj, naj ne nastopa preveč agresivno, saj včasih se je z njim prav lahko izhajalo, ko je bil še pevovodja pri »Slavcu«.

Poslanec Jaklič in liberalno učitelstvo. Iz ribniške doline se nam piše: Že takrat, ko je liberalno učitelstvo pošiljalo našemu poslancu g. Jakliču nezaupnice, je vršalo med našimi volivci češ: Kaj pa liberalnim učiteljem naš poslanec mari? Zdaj ga pa baje spet v »Tovarišu« in »Narodu« kličejo na odgovor. I za Boga svetega, smo li mi kmetje zato veliki Jakliča, da bo liberalnemu »Učiteljskemu Tovarišu« odgovoren, ka-li? Zato naj se pa za liberalne vpijate nebriga! Naše ljudstvo ga lahko kliče na odgovor, ki ga je volilo; ne pa tisti, ki so mu ob volitvah besno nasprotovali. To naj si zapišejo za ušesa liberalni učitelji. Na odgovor naj rajši pokličejo urednika »Učiteljskega Tovariša«, ako koristi učiteljskemu stanu s tem, da psuje v »Učiteljskem Tovarišu« duhovščine, da ima trebuh za Boga.

Kahlkogel. Nemci v »Deutsche Stimmen« so zopet iznašli nekaj posebnega. Neki naduti Nemec priporoča, naj noben nemški turist ne rabi več izraza »Golica«, ampak naj Nemci to goro na Gorenjskem nazivajo — »Kahlkogel«, »Babo« — Weiberkogel, »Rožico« — »Rosenkogel«. Nemci menda mislijo, da so krasne naše gorenjske gore že njihove, ker pišejo v »Deutsche Stimmen«: »Wir fordern alle deutschen Bergsteiger auf, der Slovenisierung unserer deutschen Alpenwelt entgegenzutreten und die Berge an der Grenze des deutschen Kärntens deutsch zu benennen, wie es den Verhältnissen entspricht.« — Menda ni treba pri-

staviti, da je človek, ki je to pisal v „Deutsche Stimmen“, prava nemška prisoda. Kakor znano, so Mažari s posebno postavo pomažarili krajevna imena v celi ogrski državi. Stara zgodovinska nemška imena mest rumunska, slovaška in celo hrvatska krajevna imena so vsled te postave izginila s zemljevida in še vzameš v roke železniški potni red, se nič več ne spoznaš na ogrskih železnicah. Hrvatske Križevce so potvarili v Kőrös, Zagreb v Zágráb itd. — Valed te nečuvne šovinistiške neumnosti in oholosti je bilo veliko krika in opravičenih pritožb zlasti v nemškem časopisu. Zato nas je pa iznenadilo, ko se je te dni v »Gr. Tagbl.« oglašil nek nemški šovinst, ki zahteva, da kranjsko nemško planinsko društvo izdā nekaj »Bergführer« in naj vsa starodavna imena naših gor prekrsti na nemška imena. Nemško planinsko društvo je na Kranjskem od početka sem v službi vsenemske nacionalne ideje, ali jedno je pa to društvo vsejedno dosedaj respektiralo, da je namreč pisalo na svojih kašiputih imena gor v pravilni slovenščini. Svoj čas so naša krajevna imena popočili in preložili na nemško, ali imena gor so pa vendar še ostala nedotaknjena. Sedaj pa hočejo zapleniti še naše gore za Germanijo, saj po imenu! — Mi smo celo prepričani, da ne bo ostalo samo pri nasvetu in da kmalu ne bodo več lezli Nemci na Golico ampak na Kahlkogel. — Ta nemška agresivnost pa ne bo ostala brez odpora od naše strani. Obrnilise bomo po informacije glede nemškega »Alpenvereina« na razne kraje na Gorenjsko in potem bomo še resno govorili o tendencah in delovanju »Alpenvereina«, katerega tako radodarno podpira kranjska šparkasa. Za sedaj pa opozarjamo slovensko javnost na dejstvo, da nemštvo na Kranjskem že misli, da smo že vso narodno energijo izgubili, ko prihaja s takimi namerami v javnost. Nemci na Kranjskem bodo vsotvarili s svojim domišljavim šovinizmom razmere, katere bodo le njim v veliko kvar.

Starčevićeva proslava na Dunaju. Prejeli smo z Dunaja: 13. junija je priredilo hrvatsko akademsko društvo »Zvonimir« na imendan pokojnega dr. Ante Starčevića svečano zadušnico in komers v slavo pokojnika. Maši-zadušnici, katero je služil držav. poslanec gosp. profesor Spinčić, so prisostvovali držav. poslanec dr. Ferri, odposlanci slov. akad. društev »Danice« in »Slovenije«, člani »Zvonimira« in drugi na Dunaju bivaajoči Hrvatje. Komers zvečer ni bil tako sijajen in to radi dogodkov na Hrvatskem. Komersa so se udeležili poleg lepega števila hrvatskih dijakov, držav. posl. dr. Ferri, g. Brini in odposlanci »Danice« in »Slovenije«. Govorili so času primerno stud. phil. G. pl. Paravić »O dr. Anti Starčeviću sa psihološko — sociološko gledišta« in stud. phil. I. Ivančić »O životu in političkom radu dr. Ante Starčevića«. Poleg teh so govorili še držav. poslanec dr. Ferri in zastopniki »Danice« in »Slovenije«, in slednjič je moral še g. Brani na občno željo deklamirati dve priložnostni pesmi.

V Kranju. Veseli so kristijani, da se vest o smrti sv. očeta ni obistinila in da so sv. oče še zdravi. V »Gorenjčevih« tiskarni so pa imeli s papežem še posebno amolo. Da imajo Lampret, Pirc in vsa ta kompanija papeža radi, se razume. Saj so mu bili nedavno zložili pesem o »lačnem Lahu«. Ko so tedaj v soboto zvečer dobili telegram, da je ta »lačni Lah« sklenil, a so mu hitro natisnili mrtvaški list in ga pripopali v izložbeno okno tiskarne na šipo. Vso nedeljo je tu papež ležal na parah, zato je bilo okno tiskarne ves dan odprto, da se je lahko videlo, kako so notri — jokali. Nedavno je pa tiskar Lampret srečal tri duhovne, ki so šli po ulici v cerkveni opravi, in se jim ni odkril. So pač podložniki »lačnega Laha«, ki zasluži parte!

Goljufije na škodo zavarovalnega društva »Mutual«. Že pred meseci pisali so ameriški listi o velikanskih goljufijah, storjenih na škodo zavarovalnic za življenje, ki so se dogodile s tem, da so se bolne osebe zavarovale za visoke zneske, o ka-

terih je bilo znano, da se nahajajo že pri koncu življenja. Med take vrste ljudi zašla sta tudi Alojzij Grebenc in Čerič Viktor, katera sta bila, kakor smo poročali, aretirana v Trstu. Alojzij Grebenc, trgovec s prašiči, stanoval je v Trstu v ulici Coroneo št. 9. Viktor Čerič pa je bil zavarovalni nadzornik pri zavarovalnici »Mutual« najprej v Trstu, a se je zadnji čas preselil v Ljubljano. Delala pa sta takole: Poiskala sta si bolnih ljudi in sicer o katerih sta bila prepričana, da ne bodo več dolgo živeli. Potem je šel Čerič s temi bolniki k zdravniku in ga kot strokovnjak prepričeval, da mu je oseba popolnoma znana že delj časa ter da je zdrava, ali ga pa tudi nalfarbal s tem, da je oseba že zavarovana in da se hoče zavarovati le še za nekoliko večjo svoto. Zdravnik, videč pred seboj nadzornika zavarovalnega društva, zanesel se je nanj in pregledal je pripeljane osebe le površno. Da bi pa ne nastala pri zdravniku kaka sumnja, napovedale so se le nižje svote, za katere se hoče oseba zavarovati in so se šele potem dostavljale ničle, tako, da je prišlo iz 2000 K 20.000 K iz 6000 K 600.000 K itd. Vse te zavarovalne police pa so se glasile tako, da je v slučaju smrti vdobil svoto oni, ki je imel polico v rokah. Zaraditega pa je Grebenc bolnim strankam, katere je v ta namen rabil, dal nekake odškodnine po kakih 60 do 100 gld., ter plačeval zanje zavarovalne premije tako, da se niso stranke potem za nič več brigale. Po takem potu je prišel Grebenc pred nedolгим časom do 40.000 K in bi bil kmalu prišel do 60.000 K, da ni prišla zavarovalnica o pravem času na sled taki goljufiji. Dunajska »Zeit« poroča, da je Grebenc imel sedem polic tuberkuloznih oseb v svoti nad 255.000 kron. Mi smo nato namigavali že pred meseci, a »Narod« je svojega pristaša Grebencu branil kot »poštenjaka« in se Grebencu in Čeriču vsedel na lim. Naš odgovor je bil, da bo resnica že prišla na dan, in res je prišla. »Narod«, ki sicer z goljuji tako rad okolu meče, je sedaj čudovito tiho. Tu so pač resnične sleparije in bi opis tega agentskega poslovanja bil za liberalce očitno jako koristen. Mi sicer nimamo načela, da bi goljufijo kakega posameznika pripisavali narovaškakestranke To je načelo »Narodovo«, ki bi se med liberalci jako maščevalo, ako bi se tega načela hoteli tudi mi poslužiti.

Osebnosti. Č. gosp. Ignacij Nardrah, kapelan pri Sv. Jakobu v Ljubljani, je imenovan za uršulinskega spiritala v Škofji Loki. K Sv. Jakobu v Ljubljano pride č. g. kapelan Frančišek Žvan iz Kranja. — Ces. namestnik v Trstu je imenoval računskega podčastnika Mihaela Bobeka kancelistom pomožnih uradov. — Včeraj je bil promoviran na Dunaju doktorjem zdravilstva gosp. Alojzij Kraigher iz Postojne.

Ricmanje. Ker ljudje v Ricmanjih niso hoteli kljub opominom svojega nadpastirja vršiti svojih krščanskih dolžnosti v domači cerkvi, je tržaški škof odpoklical č. g. Krančiča iz Ricmanj. 17. t. m. je gosp. Krančič cerkev zaklenil, oglašil se pri vaškem načelniku in na to takoj odšel iz Ricmanj. Kmalu potem se je zbrala množica ljudstva, hoteč ga dobiti, a ker ni dobila Krančiča, nahrulila je dve gospe iz Trsta. G. Krančič je šel na dopust na Stajarsko. Sedaj bo Ricmanje oskrbovala dolinska č. duhovščina sploh. Pravoslavni nadškof v Zadru Milaš je pisal na namestništvo in ordinarijat v Trstu, da Ricmanjcev ne sprejme, torej so ostale laži vesti, da je že izdal 17 dekretov. Nadškof Milaš pač dobro vé, kake so razmere v Ricmanjih in da bi nastop izvestnih ljudi v Ricmanjih ne delal časti tudi pravoslavni cerkvi. Čujemo, da g. Požar »farba« Ricmanjce, da je že dobil dovoljenje za cerkveno službo in da pravi: »Imam že pravice, a nočem, da škofu kljubujem.« G. Požar sv. maše sploh ni čital glagolski, ampak jo je prestavil v latinico, kar je prepovedano. Dobili smo poročila o jako veliki posurovelosti mej Ricmanjci. »Edinost« se pač ne bo mogla veseliti svojih vspehov in takega ljudstva. Prosili bi »Edinost«, da bi pojasnila, ali je oni Požar, ki je zabeležen v zapisnikih protestantskega »Gustav Adolfa Vereina«, da dobiva podporo od protestantov, ricmanjski Požar. Tako se pač

ne pripravlja »velika slovanska bodočnost«, ki potrebuje izobraženega, moralno krepkega ljudstva. Bojimo se, da se »probujanje« ljudstva na ricmanjski način ne bo še bridko maščev'o na slovenski strani. O raznih dogodkih v Ricmanjih smo dobili še razna poročila, za danes omenjamo le, da je v Ricmanjih 14 otrok nekrščenih in da morajo dati Ricmanjci te otroke krstiti pod kaznjo 100 kron globe ali 10 dni zopora.

Naša Dolenjska in njena železnika vprašanja. Pod tem naslovom je napisal dvorni svetnik g. Fran Šuklje vrsto krasno pisanih člankov, katere priidemo priobčevati prihodnji teden, že danes pa opozarjamo merodajne kroge na Dolenjskem na te važne članke.

— Iz Šiške. Kakor vsako leto, tako je tudi letos priredilo tukajšnje učiteljsko šolsko mladino 17. t. mes. izlet na Rožnik. Jutro je bilo krasno. Met potjo so napajale gozdove vesele koračnice, ki so kar kipele iz otroških grl. Ob 8. uri je bila sv. maša, pri kateri so dokaj dobro peli učenci četrtega razreda. Po maši so se otroci pogostili ob dobri postrežbi g. gostilničarja Peršina, za kar se mu tukaj izreka zahvala. Hvala tudi vrli gosp. Javoršekovi, obema gospicama učiteljicama in nadučiteljicama gđ. hčerka za obilen trud pri postrežbi otrok. Med veselimi petjem in različnimi igrami je hitro mineval čas in z veselo žalostnimi pogledi se je mladina poslovila od tako lepega dne. Da se je mogla ta veselica izvršiti tako povoljno, pripomogla je posebno gospa Juvandičeva, gg. Kosler, Knez, Reininghaus, Bollaf, Maurer, Hudabunič, Zajec, Krišper, Tomé, Stelč, Suwa, Vodnik, Mathian, Zorman, Fran Bugar i. dr. Živeli prijatelji šolske mladine!

— Na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se je te dni dovršil poletni tečaj za vinarstvo in sadjarstvo, ob enem tudi tečaj za vinarje in sadjarje. Na men prvega tečaja je znanstven in praktičen pouk o poletnem delu po vinogradih in sadnosnikih ter o zatiranju raznih škodljivcev. Z drugim tečajem pa se je nameravalo udeležence praktično izvežbati, pa jim tudi dati potrebnih pojasnil.

— Nagla smrt. Včeraj proti poludne se je v Trstu v alici Fontana hkrati zgrudil na tla Karol Degaspari; zadela ga je kap. Nesrečnej je izdihnil svojo dušo še predno je prišel zdravnik z rešilne postaje. V žepih umrlega so našli razne papirje. Truplo prenešli so v mrtvašnico sv. Justa.

— Nesreča v gozdu. V četrtek dne 18. t. mes. dopoludne se je ponesrečil Lovrenc Mulec (vulgo Urban), posestnik v Bezuljaku pri Begunjah poleg Cerknice. Ko je naložil v gozdu voz drv in pogljal z mesta, se je voz prevrnil nanj tako nesrečno, da je obležal mrtev. Bodi mu zemlja lahka!

— Kapelnika išče društvo »Sokol« v Makarski v Dalmaciji. Kapelnik mora prevzeti tudi službo organista. Plača 1800 K; prošnje odbor društva »Sokol«.

— Nemška slavnost na Gorenjskem. Dne 28. t. m. bo videla Gorenjska ultra nemško slavnost. V Belpeči bode razvitje zastave ondodnega nemškega pevskega društva. K tej slavnosti so povabljeni nemška društva s Kranjskega in Koroškega. Tudi Jeseničani pridejo tja s svojim »nemškim« pevskim društvom. Slavnost ima očitno namen bodriti Nemce k novemu germanizatoričnemu delu! Kakor se vidi, se Nemci v gorenjski dolini jako živahno gibljejo, slovenski liberalni prvaki pa še vedno spó.

— Na štajarski deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se z začetkom šolskega leta 1903/1904 to je 15. septembra t. l. odda več mest plačanih od dežele. Prošniki teh brezplačnih mest morajo biti pristojni na Stajarsko in najmanj 16 let stari. Svoje nekolokovane prošnje morajo nasloviti na štajarski dež. odbor, priložiti jim kreditni in domovinski list, osepniški in zdravniški spričevalo, spričevalo vedenja in šolsko odpustno spričevalo in vložiti osebno najdalje do 15. julija t. l. pri ravnateljstvu deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

— Na Homou je bil prvi sv. misijon od 31. maja do 7. rožnika, ki sta ga z vso vnaemo vodila vč. gg. dr. Al. Nastran in Greg. Flis iz misijonske družbe sv. Vinc. Pavl. Vdeležba je bila iz domače fare in iz vse okolice ves čas velikanska. V novo ustanovljeno Marijino družbo je bilo na praznik presv. Trojice slovesno sprejetih 20 mladeničev in 77 deklet. Bog daj svoj blagoslov!

— V Mokronogu je umrla davkarjeva vdova gospa Marija Zierer.

— V Mostu pri Mokronogu je pala v naraslo Mirno učenka Okorn. Skoro mrtvo je voda vrgla na suho. Sad tistega šolskega zakona, ki drvi in priganja uboge otroke v šolo, naj bo lepo ali grdo, naj izstopi voda ali ne. V šolo — če ne boš pa plačal. Kaj, ko bi se kaj takega prigodilo kaki hčerki

višjih gospodov? Tu pa ne vidite ubozih, stradalnih otrok, ob 6 uri zjutraj v šolo, 1—1 pol ure daleč, opoludne nikoli nič gorkega, kruha le redko, saj ga ni pri hiši. In potem se šudite, da otroci ne znajo, da jim ne gre v »trdo glavo«, gospoda pri zeleni mizi! Prazen »žakelj« ne stoji po konci.

— O zalogi živinske soli se nanašajo, da smejo zalogo živinske soli imeti v zmlisu postave ne le obrtni prodajalci živinske soli, ampak v obče tudi vse zadruge, ki imajo pravico živinske sol kupovati in oddajati svojim udom, vse osebe, konzumna društva, družbe i. t. d., ki se pečajo z razprodajo živinske soli ne gledé na to, ali se živinska sol prodaja vsakomur ali le gotovim odjemalcem, bodisi z dobičkom ali brez dobička. Ti so zavezani naznaniti založništvo in voditi založno zapisno knjigo.

— Na kmetijskem preskušališču na ljubljanskem barju v Črni vasi, katero je subvencionirano od c. kr. ministrstva za poljedelstvo, so se tudi letos poskusi, kako urediti pravilno na ljubljanskem barju menjalne in trajne travnike in pašnike, prav dobro obnesli. Priporočamo toraj gospodarjem, da si to preskušališče, katero je kakih 200 korakov od ljudske šole na Karolinski zemlji oddaljeno, še pred košnjo ogledajo. Pojasnila v preskušnjah daje »Društvo v povspeševanje obdelovanja ljubljanskega barja« oziroma tajnik društva dr. E. Kramer v Ljubljani.

— Predrzen napad. V Trstu je bil posestnik Samec iz Krškega, ki je prišel obiskat svoje sorodnike, napaden. Napadalec ga je zagrabil za vrat in mu z nožem grozil, ako mu ne izroči denarnice. Samec je napadalcu izročil denarnico s 4 kronami, kakor je napadalec pobegnil.

— Neko okrajno glavarstvo doli na Dolenjskem dela posojilnicam velike sitnosti. Vedno piše in »vabi« to poročati in ono, poročalo se je že vse, samo dotični gospod referent je presložen, da bi dotično poročilo prebral. Gospoda, hranilnice naj se podpirajo v njihovem delovanju — morebiti tudi Vam katerikrat v korist, — ne pa polena metati, kjer mogoče. Če ne bo pomagalo, pridemo na dan z imeni.

— Zviti tat. V hišo posestnika Franca Zevnik v Cojnu pri Brežicah je prišel dne 8. jun. neki mož, ki se je predstavil bratu posestnika, ki je bil sam doma, kot okrajni živinozdravnik. Rekel mu je, da mu dolguje brat 400 K. Fant je pustil tujca samega pri hiši ter šel klicat gospodarja, ki je delal v vinogradu. Ko sta se oba čez nekoliko časa vrnila, nista več našla »gospoda okrajnega živinozdravnika«, pač pa sta našla, da je izginila srebrna žepna ura ter 596 K denarja. Orožniki pridno iščejo lopova, vendar se jim to do sedaj še ni posrečilo.

— Veselica v Štefanji vasi. »K. tol. sloven. izobraževalno in pevsko društvo v Štefanji vasi« si priredi jutri dne 21. t. m. točno ob 4. uri pop. veliko vrtno veselico z jako zanimivim vspeškom pri gosp. Ivanu Povšetu (pri Štrausu). Pri veselici nastopijo prvičkrat društveni mešanici pevski zbor pod vodstvom društvenega pevovodje g. Hejbal. Pri veselici sodeluje tudi sl. tamburaški klub »Triglav«. Na svidenje torej jutri v Štefanji vasi. Vrši se ondi tudi zanimiva predstava »Jez nad petelinom in kes«. Vstopnina k veselici prosta. Vstop k predstavi od I. do IV. vrste 40 v., od IV. do VIII. vrste 30 v., stojšča 20 v. Ako bi bilo neugodno vreme se veselica preloži.

— Vrtni koncert v Novem mestu. »Dolenjsko pevsko društvo« priredi v nedeljo 21. junija 1903 vrtni koncert moškega zbora s sodelovanjem godbe novomeške garde. Koncert se vrši na vrtu gosp. Vek. Pintarja v Kandiji; ob neugodnem vremenu pa poleg v njegovih gostilniških prostorih. Početak ob 6. uri zvečer. Vstopnina: nečlani plačajo za osebo 40 v., za rodbino 1 K. — Člani so vstopnine prosti.

— Poljedelski strokovni tečaj za učitelje. V svrhu pouka v sadjarji, vinarstvu in kletarstvu se vrše takom letošnjega leta na Grmu in v Ljubljani strokovni tečaji, in sicer na Grmu v juniju tri dni, k se bo pečal posebno s cepljenjem trt, in č. času trgatve skozi osem dni o kletarstvu. V Ljubljani se prično prihodnje leto v marcu, ki bodo trajali deset dni ter bo pouk o sadjarji. Kurza se udeležujoči učitelji dobo povrnjeno potnino in dnevne štiri krona na dan.

— Zagrebški brivski pomočniki hočejo stavkati, ako njihovi gospodarji ne bodo zapirali brivnic opoludne. Vrše se pogajanja in pomočniki utegnejo dobiti še en prost popoldan v tednu.

— »Slovenska kri ne tali«. Piše se nam iz Šmihela pri Pliberku. Ko je slovenska drama iz Ljubljane se peljala k nam v Šmihel, so topiči na Sv. Katarini pozdravljali slovenske igralce, krosovi so goreli. To je nekaj nemškutarjev tako razdražilo, da so poslali nekega hujšaka

v Šmihel, da bi preprečil predstave, oziroma provzročil kak boj mej Šmihelskimi fanti. Fantje, to vidoč ga vprašajo, kaj hoče. „Kaj, razbit sem prišel vaše predstave, pa se mi ne ljubi“, odgovoril je fantom. Šmihelčanom pa se je zelo ljubilo, ter so ga prav pošteno premikastili ter naročili temu poslancu iz Globasnice, da ako ravno razsaja kuga v Globasnici, katero so si nemški zagrizenci izmislili, da bi preprečili predstave, se bodo predstave vendar vršile.

— **Sejmi po Slovenskem** od 22. do 27. junija. Na Kranjskem: 22. v St. Vidu pri Blokah, v Moravčah, Vel. Laščah in Bučki; 23. v Trzinu; 24. v Sv. Juriju pri Svibnem, Črmošnjicah, Matenji vasi, Drnovem, Skofji Loki, Bohinj, Bistrici, Rovtah na Mirni, v Česnjicah, Ribnici, Višji gori in Senčurju; 27. v Radečah in pri Cerklvi. — Na sloven. štajarskem: 22. v Bučah, Vranskagorci, Smarju pri Jelšah, St. Juriju ob južni železnici, Sevnici ob Savi; 24. v St. Juriju pri Tabru, Konjicah, na Laškem, pri Sv. Lenartu v Sloven. goricah, Podsredi, Setalihu, Strasu in Ljubnem. — Na Koroskem: 24. v Gutštanju, 27. v Grajfenbergu. — Na Primorskem: 23. v Komnu; 24. v Ajdovščini, St. Evani in Boljuncu; 25. v Korminu in Gorici; 26. v Divači; 27. v Cevdatu in Novem gradu.

— **Dijaška ustanova.** Pred kratkim umrla vpok. dež. blagajnik g. K. Žagar je volil 6000 K z obresti za ustanovo sloven. srednješolcem.

Ljubljanske novice.

Razstava ženskih ročnih del

so je otvorila danes ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani tukajšnjega »Mestnega doma«. Pogled na bogato, po celi dvorani razvrščeno razstavo je slikovit in velika množica razstavljenih stvari priča o izredni trudoljubivosti in finem okusu prirediteljic. Take razstave še nismo imeli Slovenci, zato je pad žeteli, da bi bilo za to razstavo obilo zanimanja tudi izven ljubljanskih krogov.

Ob vhodu na desni strani so razstavljene dragocene narodne oprave iz 17. stoletja s pečami in drugim lepoticjem. Gosp. Zadrnkar ima v posebni omari razstavljene stvari velike vrednosti. Tudi deželni tajnik gosp. Jožef Pfeifer je obogatil razstavo z mnogimi prispevki. Posebno pozornost vzbujajo lepe poslikane tabačne skatljice gđ. Santlove, razstavljene umetnine gospe Jebračinove in gđ. Kadivčeve. Posebno se na razstavi odlikujejo izvirni kranjski motivi.

Odlična kineska dela je razstavil gosp. Kubelka, dalje vidimo umetno izrezljane krožnike, turško skupino, razstavljeno od gospe Mali in Raič, blazine gđ. Plavec, umetno vezene indijske šole, elegantno zaslonilo v moderni aplikaciji, delo gđ. Rože Sever. Aleksandra Santel in V. Sever vsi člani društva »Vlasta« na Dunaju.

Uršulinski samostan je častno zastopal in je posebno občudovano razstavljeno delo iz brobkovine, razne slike, slikane z iglo, fino izdelane brisače, krasne vezene i. t. d. Gotovo eno najlepših del na razstavi je stensko dekorativno delo gospe Marije Drenik, ki je bilo že v Trstu odlikovano s srebrno medaljo. Gđ. Planinec je razstavila elegantno izvršena dela, posebno slikarje.

Zanimiva je razstava ženskih ročnih del osemrazredne ženske ljudske šole pri sv. Jakobu. Tu vidimo dela učenk od 1. do 8. razreda, vse izgotovljeno z izredno točnostjo. Veliko lepih stvari je razstavila gđ. Gangl iz Metlike, učitelj g. Avg. Kleč pa je razstavil umetno svoje delo krasno tkano pregrinjalo.

Omeniti je posebno še delo gđ. Senekovič iz posameznih blazin, posebno pa velike izložbe slovenske višje dekliške šole, ki vsebuje v sebi ogromno delo, za kar vsa čast gđ. Wesnerjevi.

Oddelek domače trdke Drenik napravila naravnost velikanski vtsek in je eden najkrajših in najpodučnejših delov razstave. Razstava gospe Marije Drenik in njenih gospodičen hčer obsega mej drugim bogati japonski trikot in moderno secesijo. Ta oddelek je priča, da imamo v tej stroki odlično domačo trdko ter je uprav naroden greh, ako Slovenci naročajo vezene in druge silne stvari pri tujih trdkah, ki si cer drago računajo, a nam ne podajo tako dovršeno izdelanih predmetov. Prav občudovane so štiri slike gđ. Mercedes Povše, mapa gđ. Svete kove, fina vezena robec sto let stare dragocene vezene, katere je razstavila gospa Goll, ki je zastopana tudi s celo namizno garnituro.

Gđ. Elza pl. Kastl je razstavila umetniško slikan plodnik, slikan okrask za bluzo, gđ. Zalka Novakova pa z iglo slikano lovsko torbico. Odlično mesto zavzemljejo kranjski vzorci gđ. Kadivčeve.

Sredino zavzemlje piramida raznih šipk in kleklanih del. Posebno se odlikujejo kle-

klane stvari g. Antonije Erhovnik iz Ribnice, šipke gospe Keranik. Gospa dr. Hribarjeva je razstavila elegantno slikano mizico in druge dekoracije, naslonilo v moderni aplikaciji, predstavljajočo jesen, pa gđ. Novakova in gospod Perozzi, člana društva »Vesna« na Dunaju.

Gotovo bo vsakdo z zanimanjem gledal narodne vezene kmečkih deklet iz Prezida, katero zbirko je razstavila gospa F. Vrehar. Gđ. Cervený je zastopana z raznimi slikami in modeli, gđ. Kubany s hrvatsko skupino, g. Drag. Lapajne s šipkami, gospa dr. Ferjančičeva in dr. Hudnikova z obleko šivano iz šipk, uprav občudovanje pa vzbuja vsopodbudna razstava pristnih ročnih del samouke »Slovenke z dežele« (gospe Resman). Od kolovrata do nogavic vse je tu zastopano, izvršeno nežno in v narodnih motivih. Vsa ta dela so delana z roko, in njihova velika množina, okoli 130 predmetov, je na čast ženski pridnosti. Fine robce je razstavila gospd. pl. Pockafalva, razna dekorativna dela g. Marija Klinar. Razume se, da vseh razstavljenih predmetov tu nismo mogli omeniti, storimo pa to tekom dni.

Vsak, kdor obišče to razstavo, ki je na čast slovenskim damam, je poln hvale. Soglesna je sodba, da stoji ta prva slovenska razstava te vrste na višku umetnosti in da se niti na Dunaju ne vidi tako popolnih, krasnih razstav ženskih ročnih del. Ker so dame čisti dobiček blagohotno naklonile družbi sv. Cirila in Metoda in mestnim ubogim, bodi naša parola »Na razstavo!« da tako izkažemo zaslužen priznanje slovenskim damam. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. Vstopnina je uprav malenkostna, samo 40 v.

Sežiganje mrličev v Ljubljani. Dne 29. t. m. se vrši na Dunaju konferenca nekaterih avstrijskih mest za fakultativno sežiganje mrličev v Avstriji. Znano je, da so to akcijo pričeli framazoni kot najkonkretnější izraz popolnega odpada od krščanstva in da so v Avstriji posebni zaščitniki tega gibanja Vsenemci. Malo čudno, vender značilno za slovenske liberalce je, ako mej imeni nemškonoacionalnih mest, ki se udeležijo te konference, čitamo, da se je udeležijo tudi Ljubljana, ki je oficijelno načeloma pritrdila sežiganju mrličev. Napram sežiganju mrličev zavzema katoliška cerkev nastopno stališče: Je 1. poganška šega, nasprotujoča krščanskim običajem, odobrenim in s svečanimi obredi posvečenim od Cerkve; 2. obnavljajo to poganško šego zlasti masonske sekte, ki izkušajo iztrebiti iz src krščansko čustvovanje; 3. zato je Cerkev strogo prepovedala pridruževati se društvom, ki je njih namen pospeševati sežiganje mrličev; (če so ta društva masonska ali pa filialke mazonških društev, njih člani zadene tudi cerkveno izobčenje) — in prepovedala je Cerkev tudi naročati, da se kako truplo sežge. Kljub temu so se merodajni gospodje na magistratu ogreli za sežiganje mrličev! Kaj je neki mislil Hribar, ki je l. 1902. brzojavil sv. očetu čestitko — »ljubstva ljubljanskega, katero mesto je glava Kranjske in središče slovenskega naroda, sveti cerkvi katoliški z neizkvarjeno vero udanega!« Naj bodo gospodje na magistratu prepričani, da je še v ljubljanskem prebivalstvu toliko zdrave vere, da se bo uprlo njegovo krščansko čustvovanje uvajanju poganskih šeg ter odločno odklonilo vsak poskus sežiganja svojih dragih. Že enkrat smo dejali, da si naših pokopališč na vernih duš dan ne pustimo vzeti! Oni, ki zahteva, da se njegovo truplo sežge, tudi ne dobi cerkvenega pogreba. Ako je to g. dr. Bleiweis in dr. Tavčarju, ki se v prvi vrsti potegujeta za sežiganje mrličev, vseeno, je njihova stvar, a upamo da dobita malo pristašev, kajti povsod se krematoriji tudi bore z velikanskimi deficiti, ker navadno celo oni, ki upijejo za sežiganje mrličev, v svoji oporoki ne določijo, da naj se jih sežge. Radovedni smo, kaj bodo določila glede svojih trupel gg. dr. Bleiweis in dr. Tavčar. Nič se ne bomo čudili, ako bodeta tudi v tej točki tako malo dosledna, kakor vedno.

Društvena godba. Novi odbor se je že lotil dela. Ta teden se je pričela pri društveni godbi šola in skušnje. Oboje vodi novi kapelnik s strokovno spretnostjo. Godba razpolaga zdaj že z nad 20 mladimi, izšolanimi močmi ter z vsemi pihali in godali. Popolna godba še ni, to je res, a spopolnila se bo, za to hoče odbor skrbeti. In tudi za to bo skrbel, da se bo šolali mladi na račaj, ki bo množil število izšolanih godev. Ker je pouk v šoli brezplačen, je nadejati

se dovelj učencev, ki bodo imeli veselje do godbe bodisi do pihali ali le do godal. Da je civilna godba ljubljani, zlasti pa narodnemu občinstvu in društvom potrebna, o tem dokazujejo p. n. podporni člani, ki to dobro stvar vstrajno podpirajo! In zato apelira odbor tudi na ostalo šol. občinstvo, da jo podpira. Za red in disciplino bo skrbel poleg kapelnika tudi odbor, torej je jamstva dovelj v tem oziru, istotako pa hoče zadnji pripomoči godbi do veljave in popolnosti, katero je začetka že uživala. — Vsak razumen človek pa mora priznati, da bi bila za Ljubljano s 30.000 Slovencev sramota, če bi ne mogla vzdržati 30 mož civilne godbe s par sto kronami podpore in bi si valed te siromašnosti morali narodni krogi godbo naročati — od drugod!

Letošnja košnja. V Ljubljani in okolici se je košnja že pričela. Glede mrve se bo to letina dobro obnesla. Mrve je obilo in lepe, zlasti ondod, koder so se travniki in vrtovi dobro jeseni gnojili, zlasti pa je kvaliteta obnesla se ondi dobro, koder se je uporabljalo umetno gnojilo. Cene so senu zbog tega že znatno padle. Da bi kmetovalci zdaj le lepo vreme imeli, da bi seno posušili in suho domu spravili.

Vrtna veselica bo jutri dne 21. junija tek. l. v gostilni na ljubljanskem Gradu (na Osojah — Sonwendhof). Začetek ob 3. uri. Vstop prost. Svirala bode domžalska godba. Ob neugodnem vremenu bodo veselico preložili.

V velikem balonu se dvigne jutri popoldne okoli 5. ure v Lattermannovem drevo-redu g. L. Steffen v višino kakih 2000 m. ter se potem s pomočjo velikega dežnika spusti na zemljo. Sedeži v predprodaji 80 v., pri blagajni, ki se odpre ob 3. uri popoldne, pa 1 K; ostale vstopnice po 50 ozir. 20 v. Več v današnjem oglasu.

Mladi tatje. Včeraj popoldne priplazil se je tat v stanovanje Marije Mencin v Gledaliških ulicah št. 5 in jej je ukradel dva zlata prstana, jednega moškega in jednega ženskega z modrim in roza kamaom in pumpo za bicikel. Marija Mencin je videla poprej v hiši beračiti dva okoli 12 let stara dečka, ki sta potem, ko je ona šla z doma, stala pred hišo. Ta dva dečka sta sumljiva, da sta izvršila tatvino.

Konj se je splašil. Hlapec Josip Dolinšak, sv. Petra cesta št. 28. peljal je včeraj ob 1/2 8 uri zvečer po sv. Petra cesti s konjem prazen voz domov. Pri Mayerjevi hiši so takrat ravno zapirali železne zalovne pri prodajalnicah. Konj se je ropota splašil in je zdirjal po cesti. Mej diranjem se je odpela vaga in je konj samo za vajeti in pa veržico na oju vlekel voz naprej. Na Resljevi cesti so ga ljudje ustavili. Nesreča se ni nobena pripetila.

Za kruhom. Danes zjutraj odpeljalo se je 80 Madžarov v Ameriko. Peljali so se na Videm na Laškem in odtod v Genovo.

Nazaj iz Amerike. Danes zjutraj pripe-ljalo se je iz Amerike 26 Hrvatov v Ljubljano, odtod so se odpeljali v svoje rojstne kraje.

Zasačena tatnica. Delavčeva žena A. K. iz Zgoranje Šake je ukradla danes zjutraj v Solskem drevoredu posestnikov hčeri Juliji Kosovi iz Soteske št. 6. občina Podgorica dva litra ajdove moke. Julija Kos jo je pri tatvini zasačila, prišla in izročila potem prisotnemu policaju.

Zgubljen. Na poti od Cesarja Jožefa trga do Rimske ceste in odtod do kavarne »Europe« je bil izgubljen bankovec za 20 kron.

Zidarska dela v Ljubljani. Ta teden se je ugodno vreme deloma držalo, pretekli pa je bil deževen; valed tega so bila motena le zunanja dela pri novih zgradbah. Pokrili so ta dva tedna Spalekovo vilo v Levstikovih ulicah, J. Accettovo hišo na sv. Petra cesti in Fr. Svigljevo ob Dolenjski cesti. Sokli-čeva hiša pred Konjušnico je dograjena, za Bučarjevo vilo na Opekarski cesti in S. Treovo hišo v Slomškovih ulicah je material navožen. Hiša arhitekta Smielowskega v Dalmatinovih ulicah dobi prihodnje dni strešnik in streho, prihodnji mesec prične se pa ometavati. Vodnikova hiša v Sodnj-skih ulicah in župana Hribarja sta skoro do cela že ometani in osnaženi, na pol osnažena je hiša »Kmetске posojilnice« ob Dunajski cesti. V teh treh, dalje v Starkovi, Korsi-kovi, Weinlichovi (vili), Cacakovi, Bohovi (vili) se izvršujejo slikarska, mizarska, ste-klarska in ključarska dela in bodo hiše za mesec avgust in november strankam na raz-pologo z velikimi in srednjimi stanovanji. V Kolodvorskih ulicah so preuredili v Toma-žičevem poslopju spodnje in prostore v pr-vem nadstropju; tudi v Mahrovi hiši so ne-nekatere zidarske dela izvršili v pritličju ob Kopitarjevih ulicah. Poslopje »Narodne ti-skarne« je zgrajeno že do prvega nadstropja. Na Sepandčevem stavbišču ob Bleiweisovi cesti so navozili material in pričeli kopati temelj za novo hišo. Tlak so položili na obeh straneh Kopitarjevih ulic in ob levi strani podaljšali ga do jubilejskega mostu. Pri trnovskem župnišču je do polovice po-

ložen, okoli cerkve in ob vrtu pa dovršen. Polagati so začeli tudi kameniti tlak na Fran-covem nabrežju. V Dalmatinovih ulicah po-dirajo že peto in sesto poslopje. V Urban-čevi zgradbi se izvršujejo zidarska dela zno-traj. Dvoje tvrdk je sprejelo zadnja dva tedna okoli 40 zidarjev in delavcev. Kakor doznajemo, je trgovec Lilleg ustavil nadaljnjo podiranje bivše Czernyjeve hiše, ker ni to-liko poškodovana, da bi ne bila za uporabo in bo ta del le popraviti dal. Meseca julija prično menda kopati temelj za poslopje mestne hranilnice. Načrte prenareja arhitekt Vancaš. Pri zgradbi vojaškega strelišča ob Dolenjski cesti bo v delu okoli 60 zidarjev in delavcev.

Hud pes. Poštni poduradnik Ant. Šeme stanujoč v Ravniharjevih ulicah št. 7 se je peljal včeraj ob pol 12 uri dopoldne po Cojzovi cesti proti šentjakobskemu mostu, kar mu prileti nasproti pes Frandiške Ma-lenšek, kuharice na sv. Petra cesti št. 57 in ga popade za desno nogo in vgrizne.

Tepež med stolarji. Včeraj popoldne sta v Bončanovi delavnici na Sredini št. 18 sprla mizaraka pomočnika Ivan Ivačič in Anton Lampič in je v prepiru Ivačič udaril Lampiča z desko po hrbtu ter ga nekoliko poškodoval. Morali so poklicati v delavnico policaja, da je napravil mir.

Veselica društva delavcev in delavk tu-kajšnje tobačne tovarne bode v nedeljo, dne 28. t. m. pri Plančarju na Do-lenjski cesti. Začetek veselice ob 3. uri po-poldne. Več v ponedeljek.

Iz Ljubljane preseli se polkovnik gosp. Zimburb.

Sestanek ljubljanske duhovščine za me-sec junij v ponedeljek dne 22. junija ob pe-tih popoldne. Na vrsti akutna zadeva. Ker se stvar tiče tudi mnogih vnanjih go-spodov, želimo, da tudi teh čim več pride.

Dogodki na Hrvaškem.

Demonstracije v Zagrebu.

Dogodki v saboru niso ostali brez učinka na ulici. Ze popoldan je bilo živahno gi-banje po ulicah. In ko so ob četrt na 7. uro opozicijski poslanci odhajali iz sabora, jih je zagrebško meščanstvo in okoličani navdu-šeno pozdravljalo na Jelačićevem trgu s klici: »Živela hrvatska opozicija!« Poslanci so odzdravili: »Živela Hrvatska!« Posebno burne ovacije je občinstvo priredilo Hara-bašiću. Nato je občinstvo odšlo na trg Zrinjevac. Todi je šel grof Erdődi, vladni zastopnik in predlagalec v saboru, naj se trojica opozicijskih poslancev izključi iz sabora. Ko ga je občinstvo opazilo, je jelo žvižgati in demonstrativno klicati. Metali so nanj gnila jajca in mu plu-vali v obraz in mu vpili »lo-pov, izdajica«. In Erdődi se je razburjenemu občinstvu umaknil v hišo dr. Šumanovića. Potem sta došla na Zrinjevac tudi opozicijska poslanca dr. Frank in Ku mičić. Občinstvo ju je burno pozdrav-ljalo kot zastopnika stranke prava. Podvečer ob času šetanja so hoteli iti na Zrinjevac tudi nekateri vladinovci, pa so se preje pre-mislili, ko so čuli, kaj se vse godi na Zrin-jevacu. Došlo mnogobrojno redarstvo, došli pešci in dragonci so demonstrante pregnali ter so ondi patrolirali do polnoči. — Po noči so bila pobita okna na hišah vladinovcev prof. Šilovica in kanonika Matunčica.

Zjutraj pa je došlo do zanimivega pri-zora na vseučilišču. Od 10. do 12. ure bi imel predavati vladni poslanec prof. Tomo Maretić. Bila pa je isti čas ravno seja v sa-boru — in slušateljem slavistike se je čudno zdelo, da profesor kot poslanec ne ide v sabor. Vsi slušatelji slavistike brez izjeme so se dogovorili, da profesorja opozore na njegovo dolžnost kot nardc. zastopnika, ker jim je neumljivo, kako more profesor verno vršiti svojo dolžnost kot poslanec v saboru ter v isti čas predavati. To je kolizija dveh dolžnosti. In opozorili so ga na to ter ga prosili, da naj v takih slučajih premeni ure predavanja. In prof. Maretić je premenil ure ter je določil predavanje od 8. do 10. ure. Na to isti dan ni predaval.

Vsled demonstracij je bilo zopet areti-ranih več oseb.

Zabranjene hrvatske trobojnice.

Iz Samobora nam poročajo, da je ondi kotarska oblast prepovedala nositi hr-vatske trobojnice. Tamošnji nadučitelj Lang je naznanil one, ki niso takoj odstranili hr-vatskih trobojnic. Obsojeni so bili na tri dni zapora; ako pa z nova no-sijo trobojnice, bodo obsojeni na štirinajst dni strogega za-pora.

Vstane v Zagorju.

V mestu Varaždinu in okolici je mir. Vse je zasedeno z vojaštvom, ki čuva ba-nove pristaše. — Bivši minister Josipović je pozvan na Dunaj pred cesarja. V svoji oko-lici je govoril, da pove cesarju resnico in ga prosi, da napravi mir na Hrvatskem. Ta

avdijenca bo vsakako važna, ker, ako Josipović pove cesarju vsaj 10 odstotkov resnice, mora Hedervary pasti in z njim njegovi mameluki, od katerih so mnogi še grozovitejši, kakor ban sam.

V Varaždinu izhaja vladni listič »Varaždinski viestnik«, in urednik temu listu je mož, ki je jedva dovršil ljudsko šolo. »Obzoru« v Zagrebu pa ne sme biti urednik Teodor Crnković, ki je dovršil štiri gimnazije ter je že več let urednik »Priatelj naroda«. To se razume: »Varaždinski viestnik« je oficijelno glasilo velikega župana Rubide, »Obzor« pa je glasilo opozic. stranke. En in isti tiskovni zakon dopušča v Varaždinu isto, kar zabranjuje v Zagrebu.

Meščanstvo opominjajo naslednji listi pred mažaronskimi volnami: Gradjani, pazite na »špičole«. a ti so: Ferdo Floh, Meliš Blaž, S. Gjorgjević, sijakar Vugrinović, dimnjičar Slunjski, knjigoveža Čermak, krojački pomočnik Štern, J. Schönwald, kovač Stenkuš, Čukac, neki muzikanti i mnogi drugi plačeni lopovi. Tko što znađe, neka ne pripovedu ne rođenom otcu jer izdajica imade previše.

Hrvatski sabor.

V večerajnji seji je poslanec Derendin utemeljeval svoj nujni predlog, naj se dá opoziciji zadoščenje za pamflet vladne stranke. Poslanec Tuškana, Harambašića in Vinkovića ni bilo k seji, ker jih je vladna večina na predlog grofa Erdődyja izključila. Derendin je ostro napadal vladu, ki je po svojih organih širila dotični pamflet. Ban se je smejal. Ban je končno zagovarjal svoje stališče. Ne da bi se debato zaključilo, je vladna večina glasovala o nujnosti. Govorili so v večerajnji seji o nujnih predlogih še Kovačević, Brestyanski, Banjavčić. Tudi popoldne je bila seja.

Dogodki v Srbiji.

Pri novem kralju.

Včeraj dospeli so k novemu kralju v Zenevo njegovi ordonančni častniki: polkovnik Popović, stotnik Kostić in poročnik Gručić. Na kolodvoru vsprejel jih je kraljevi zasebni tajnik, na kar so se častniki podali v hotel Metropole, kjer so oblekli svoje uniforme in se potem poklonili kralju. Določeno je definitivno, da se kralj odpelje iz Zeneve v ponedeljek ob 8. uri zvečer in sicer direktno preko Dunaja v Beligrad. Na Dunaju se ne ustavi. Srbsko odposlanstvo pa dospe v Zenevo v soboto ali v nedeljo.

Avstrija in Srbija.

Oficijelno glasilo sedanje srbske vlade odgovarja na pisavo dunajske »N. F. Presse«, katera blati Srbijo. Srbski list pravi, da »N. F. Pr.« s tako pisavo izdaja sedanje vedenje Avstrije nasproti Srbiji. Avstrija da je razočarana vsled mirnega zasedenja srbskega prestola po Petru Karagjorgjeviću, kateri da ne mara postati priprost agent avstrijske politike na Balkanu, kakor so bili Obrenovići. Gotovo je, da se Srbiji odpira sedaj nova doba in da se srbska politika ne bo dajala več uplivati po Dunaju in avstrijski politiki. V Srbiji je še živ spomin na avstrijske odposlanca v Belemgradu, Khevenhüllerja in Biegelebena, ki sta storila vse mogoče, da bi bila oslabila Srbijo. Srbski list zaključuje z izjavo, da se od sedaj naprej Avstrija ne bo mogla več umeševati v srbske zadeve. Brzjavki carja Nikolaja in kneza Nikole da sti mnogo pripomogli k zblizanju med Srbijo in Rusijo.

Poročila iz Belgrada.

Stari konak bodo na željo kralja Petra I. preuredili v muzej. Nekateri pričenjajo agitacijo v korist nezakonskega sina Milanovega in gospe Krstić. Po deželi razširjajo agitatorji razglednice tega Milanovega sina iz Petrograda se poroča, da je ruski dvor določil dvorno žalost po umorjeni kraljevi dvojici na 27 dni. Novi kralj namerava organizirati veliko ljudsko stranko. V skupščini bo kralj pozdravljen z besedami, da je vsa Srbija pripravljena zanj umreti.

Balkan.

Na Črno Goro je ubežalo po turških poročilih okoli 280 albanskih rodbin iz Hote in Grade, ker so, ni dolgo tega, napadli turško stražnico in jih je zavoljo tega preganjala turška vojska. Črnogorski poslanik v Carigradu je včeraj zvedel od sultana, da jim je dal milost, in da se morejo nemoteni povrniti do svojih domov.

Turki poskušajo prestopiti srbsko mejo. Srbska vlada se pritožuje, da so včeraj trikrat poskušali turški vojaki prestopiti mejo pri Raški.

Načevič zopet v avdijenci pri sultanu. V petek je bil Načevič zopet v avdijenci sprejet. Akoravno je bila bolj privatnega značaja, se je vendar tikala obnega stanja Turškega in Bolgarskega. Goji se z obeh strani nada, da se razmerje na obeh straneh prijateljsko oblaži.

Nepokorne Albance je šel mirit divizionar Šemsi paša z nekaj polki. Iz Peče so pripeljali z nova 55 Albancev, upirajočih se reformam, katere bodo poslali v prognanstvo. — Komisija, ki se je sestavila v preiskovanje smer deškega boja, je dognala, da je trajal boj tam celih 15 ur. Mohamedansko prebivalstvo je po okoliščini do malega uničeno in iztrebljeno. — Iz Drinopolja je došlo v Carigrad 24 Bolgarov, med njimi 4 duhovniki, kateri bodo poslani v prognanstvo.

Napadna trgovca, ker ni hotel podpirati upornike. Trgovca z lesom Stojan-bej je bil trikrat ali štirikrat pozvan od nekega Sešmakova in Ačeva, naj dá podpore nekemu bolgarskemu komiteju. Stojan-bej, ki je že preje mnogo dal v ta namen, je tiskrat odrekel prispevek, nakar sta Sešmakov in Ačev potegnili revolverje in ustrelila nanj petkrat; ranjen je bil smrtno; kupec Tirpe, ki je bil zraven, je hotel braniti svojega tovariša, a je bil tudi ranjen. Ranjenca še nista umrla, napadniki so zaprti.

Samostojna uprava Makedonije. V Stari Zagori na Bolgarskem se je vršil 2. t. m. polnoštevilni shod, kateremu je predsedoval gimnazijski učitelj Dragjev. Na shodu se je protestiralo proti preganjanju Bolgarov, in se je sprejela resolucija, naj bi se Makedoniji dala avtonomija liki samoupravi Kretski.

Boji v monastirskem vilajetu. Minuli teden so se vršili v monastirskem vilajetu trije večji boji. V prvem, ki se je bil 16 km. od Monastira, je izgubila 30 mož broječa bolgarska četa 6 ubitih, Turki 2. Drugi je bil v okolici Kostorije. Tu so izgubili vstaši 15 mož, Turki 4 in 6 ranjenih. Ostali vstaši so pobegnili. O tretji še ni podrobnih poročil.

Albanci so se udali? Sultanova vlada je naznanila avstro-ogreskemu in ruskemu poslaniku, da se je Šemsi peši posrečilo podvreči uporne Albance v okolici Malisije in so ti sprejeli reforme ter vojaško dolžnost.

Sultan se odpove? Belegrajski listi naznanjajo v posebnih izdajah, da se sultan odpove prestolu, ker ima strah pred nezadovoljno in valed tega nezanesljivo albansko telesno stražo. Belegrajskemu turškemu poslaniku ni o tem nič znanega.

Iz Carigrada poročajo, da se manjši boji med vstajniki in turško vojsko izza poslednjih 14 dni vedno ponavljajo. Obe strani imata precej ranjenih in mrtvih. Prihajajo tudi poročila o več nasilnostih, katere so se zgodile. V skopijskem okraju so ujeli tri vstajke čete.

Kotiček za liberalce.

Mojster Tavčar, al' še spiš, al' neslišiš zvona: Bim ham bum. Poslanec ljubljanskega mesta dr. Tavčar glede zadnjih dogodkov ne da glasu od sebe. Silen respekt ima pred baron Schweglom. Seja za sejo državnega zbora mine in on se ne oglasi. Na ustih mu baje drži reko baron Schwegel. Ali dr. Tavčar meni, da mora biti zopet dr. Susteršič tisti, ki bo zastopal Ljubljano? Dr. Tavčar je dr. Susteršiča slikal za silnega nemškutarja in vender je bil dr. Susteršič tisti, ki je v državnem zboru prvi imel slovenski govor in je tudi v zadnjih aferah se prvi oglašil. Dr. Tavčar, ki pa hodi okolu v ruđi srajci, je pa tiho. Ali res Ljubljana nima zastopnika, ne le v gospodarskem oziru, kakor se je pokazalo pri potresnem posojilu, ampak tudi ne v narodnostnem oziru? Sedaj po dolgem času, ko je pred tedni »Slovenec« zaklical, kako morejo avstrijski častniki še ostati v kazinskih prostorih, je vender včeraj končno »Narod« priobčil željo, naj si častniki ustanove svoj vojaški kazino, a kot svoj članek se ga seve ni upal natisniti, ampak mu je dal podnaslov »iz meščanskih krogov«. To sicer ne kaže, da bo državni poslanec dr. Tavčar tudi v javnosti za to nastopil, vender njegovi volivci so upravičeni, da zahtevajo, da nastopi za to pri — merodajnih krogih na Dunaju, kakor tudi, da stori vse, da dobi za zadnje dogodke zadoščenja v Ljubljani, da razkrinka postopanje s cesarsko zastavo na kazinskem vrtu in da končno o vseh teh korakih in vspehih svojim volivcem poroča. — Baron Schwegel, roke proč od Tavčarjevih ust, da se iz njih enkrat usuje ploha tudi proti Nemcem in nemški agresivni politiki na Kranjskem!

Posebne izdaje. List »Intelligence« ima silno slabo navado, da se rad izgovarja na druge, ako stori kako nerodnost. V sobotnem »Narodu« bili so krivi — fanti iz Marijanišča, (!) da »Narod« napram svojim naročnikom s posebno izdajo ni bil tako točen in postrežljiv kakor »Slovenec«. Pri ekspediciji nam ni pomagal niti eden fant iz Marijanišča, vse smo opravili z navadnimi močmi, ako pa smo bili pri tej priliki proti svojim naročnikom neprimerno bolj požrtvovalni nego »Narod«, ki v nedeljo in po-

nedeljek naročnikom ni dal posebnih izdaj zastoj, tedaj smo postopali načeloma, da ima ravno naročnik pravico ob izrednih prilikah, da se ga točno obvesti in da je ob takih prilikah prvo častnikarska dolžnost ne pa »profit« — kakor pri »Narodu«.

Kaj bo pa zdaj? »Narod« je zopet nekaj novega iztaknil. On, ki je sicer vseveden, se začudeno vprašuje, kam gre denar, ki ga dobi kako izobraževalno društvo pri svoji veselici, oziroma pri srečkanju. Mi smo mnjenja, da to liberalce prav nič ne briga, za to imajo člani vsakega društva svojega blagajnika, ki vodi društvene denarne posle. Kedaj smo mi vpraševali, kam gre denar od liberalnih veselici, dasi imamo o tem par prav za nimivih slučajev. Razume se, da kliče »Narod« proti našim društvom tudi finančno oblast. (!) S to lepo denunciacijo pa ne bo imel vspeha, ker finančna oblast že sama do najskrajnejše pičice išče, kje bi kaj dobila za državni žakelj, kateri je »Narodu« tako silno pri srcu. Celo deželnega predsednika (!) kliče »Narod« proti našim društvom! Kako ljubeznjivo in pošteno slovensko! Zakaj neki ne kliče še barona Schwegla? Kaj pa, ako bi se mi za nimali za liberalna nabiranja? — Nam se upeljava takih denunciacij, takih neopravičenih klincev po vladi zdi sedaj tem manj na mestu, ker se hoče upeljati splošno beračenje za Prešernov spomenik.

Stara navada železna srajca. Pretekli teden so uganjali pri »Narodu« zopet »veliko politiko«. Dr. Tavčar je za dolgeas naročnikov »Slov. Naroda« zopet zapisal članek, da v »gospodarski organizaciji poka«, in sanjalo se mu je, da so že vse zadruge v »likvidaciji«. Ta plemenita želja dr. Tavčarjeva v korist ljudstva se pa ne bo uresničila. — »Velika politika«, katero je »Narod« pretekli teden uganjal, je bil tudi »Kajdižev testament«, katerega je vlačil po »Narodu« ves teden in s plošno očital vsej duhovščini ropanje hranilnih knjižic. »Ribiči ob smrtni postelji«, to je bil prijazen naslov duhovščini. Zavijanju »Narodovemu« o Kajdiževem testamentu ne bomo sledili, ker imamo resnejšega dela, nego v časopisju se bti za hranilnične knjižice, na katere še nihče izmed nas ni tako prežal, kakor svoj čas neki prvak. Značilno za »Narodovo« lopovščino v tem oziru je, da vse slovenski duhovščini očita: »da duhovnik, ki ga pokličejo k smrtni postelji, za vse druge zadeve bolnikove bolj skrbi in se zanima, nego za blagor njegove duše.« »Gospod, ki prihiti k smrtni postelji še predno začne izpovedovati in obhajati, najprvo in edino radi tega spodi vse navzoče iz bolnikove sobe, da mu preišče vse obisti, bi se li dala dobiti od njega kaka knjižica ali kaka svotica pri tej najugodnejši priliki.« »Namesto, da bi duhovni tolažitelji izpolnjevali lepo svojo dolžnost in olajšali smrtno gorje, zlorabljajo svojo moč in poklic«. To, pravi »Narod« »se godi pri nas Slovincih vsepovsod in vseokoli.« Tak poštenjak je »Narod«, tako blati vso duhovščino. Stvari, kakeršne so se pa dogodile pri zavarovalnici »Mutual«, pa »Narod« pokrije s plaščem liberalne ljubezni.

Književnost in umetnost.

* Družba slovenskih igralcev priredi predstave v soboto 20. in v nedeljo 21. t. m. v Idriji, dne 23., 24., in 25. t. m. v Postojini, 27. in 28. t. m. v Ilirski Bistrici, 29. t. m. v Št. Petru na Pivko.

Izpred sodišča.

Tržaško porotno sodišče je obsodilo Gvidona Salvat. Camerinija radi poneverjenja na 18 mesecev težke, s posti poostrene ječe ter na povračilo škode trdtkama Boiful in bratca Kernalić v znesku 2030 kron, včeraj pa 24letnega godca Rudolfa Marečka oprostilo obtožbe radi uboja.

Če ni krčka v šoli. Pred nekim francoskim porotnim sodiščem se je primeril slučaj, ki dobro označuje našo dobo. Na zatožni klopi je sedel 18letni mladenič Emil Sandot, na čegar upadlem obrazu so se odvidno javili znaki nprave pokvarjenosti. — Predsednik sodišča ga nagovori: »Sandot, vi ste umorili staro Rosino Ménié, da bi ji vzeli en frank. Bi jo li bili usmrtili, če bi bili vedeli, da dobite pri njej tako malo?« Sandot: »Zakaj pa ne? Kaj mi je bilo do tega, dobim li pri starki več ali manj — jaz delam za vsako plačo!« Predsednik: »Vaša nezahvalna zlobnost mora pretrpeti vsakogar. Šele 18 let ste stari, pa imate že tako hudodelstvo na vesti. Kdo vas je tega naučil?« Sandot: »Kaj jaz vem?« Predsednik: »Priznate li vse, česar ste obtoženi?« Sandot: »Vse priznam, a se temu smejem.« Predsednik: »Porotniki izreko svojo sodbo, jaz spregovorim za vas par besed«. (Obrne se proti porotnikom): »Gospodje, moj posel je lahek. Obtoženec je vse priznal — braniti ga torej ne morem

— vender hočem dodati temu par misli. Če sodišče zahteva račun od hudodelstev tega obtoženca, mi dovolite da tudi jaz tirjam račun od obsodbe, ki se ima izreči nad njim. Kako se bo sodba glasila? Ne vem sicer tega, vem pa, da imajo mnogi izmed teh, ki so tu zbrani, večjo krivdo nad seboj, kot ta mladi zločinec. In te krivce vam pokažem. To ste vi sami, ki zastopate obdinstvo, človeško družbo, ki se čuti prisiljeno, kaznovati zločine, katerih v svoji pokvarjenosti in malomarnosti ni znala zabraniti. (Razburjenje med množico.) Tu vidim pred seboj podobo Križanega in jo pozdravljam. Visi v sodni dvorani, kjer hudodelca sodite. Prašam vas pa, zakaj ni podobe Križanega v šolah, kamor pošiljate svoje otroke, da bi se česa naučili? Zakaj jih kaznujete pri pogledu na Boga? Zakaj šele zdaj stavite nesrečnemu Sandu podobo Križanega pred oči, ko se ima obsodba nad njim izreči? Če bi bli nesrečnejša opozorili nanj v šolski klopi, bi ga zdaj ne videli tukaj na zatožni klopi! Kdo mu je kdaj pripovedoval o duši, o časti, ki jo ima skazovati bližnjemu, kdo mu je pravil o božji ljubezni, o božjem razodetju, o božji zapovedi: Ne ubijaj! Predana je bila njegova duša vsem strastem. Mladenič je raste kakor zver v pustinji, sam sredi družbe, ki ga zdaj hoče kot tigra usmrtiti, čeprav bi ga bila lahko vzgojila v krotko jagnje. Da gospodje, vi ste, ki imate krivdo na vesti, vi, ki se hvalite s svojo omiko, a ste pri tem surovi divjaki. Vi, učitelji npravnosti, ki širite med ljudstvom pokvarjenost in se čudite, da potem izvršuje take zločine in hudobije, obsodite mojega klijenta — imate pravico do tega, toda jaz tožim Vas — ker je to moja dolžnost.

Podel župan. V Dunajskem novem mestu je bil obsojen 73letni bivši župan in posestnik v Siegersdorfu, Ježef Kirchdorfer, radi nenravnosti pri raznih šolskih deklicah in tudi pri svoji devetletni nečakinji na devet mesecev težke ječe.

Tedenski koledar.

Nedelja, 21. junija: 3. pobinkoština; Sree Marijino; evang.: Prilika o izgubljeni ovci. Luk 15 — Ponedeljek, 22. junija: Ahacij in dr. mm. — Torek, 23. junija: Canon šk. — Sreda, 24. junija: Rojstvo Janeza Krstnika. — Četrtek, 25. junija: Viljem op. — Petek, 26. junija: Janez in Pavel mm. — Sobota, 27. junija: Ladislav, kralj. — Solnce izide 25. junija ob 4. uri 16 min., zaide pa ob 7. uri 49 min. — Luninspremin: Ščip 25. junija ob 7. uri 9 min. zjutraj. — Musica sacra v nedeljo, 14. jun.: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Missa »Panis angelicus«, zložil Friderik Koenen, graduale »Domine, spes mea« in ofertorij »Quis ascendet in montem Domini« za moški zbor, zložil Anton Foerster.

Društva.

(XXXIX. redni občni zbor »Slovenske Matice«) se vrši v ponedeljek dne 22. junija 1903 ob pol šestih popoldne v veliki dvorani »Narodnega doma« na cesarja Franca Jožefa cesti. Vsta razpravam: 1. Predsednikovogovor. 2. Letno poročilo tajnikovo za dobo od 1. rožnika lani do 31. velikega travna letos. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za l. 1902. 4. Volitev treh računskih presojevalcev (§ 9 lit. a) dr. pravil). 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za l. 1903. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora. 7. Posameznosti. V Ljubljani, dne 18. rožnika 1903. Blagajnik: Dr. J. Starč. Predsednik: Franc Levec. Tajnik: E. Lah.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Rektor dunajskega vseučilišča. Rektor dunajske univerze, dvorni svetnik Gussenbauer, je včeraj po noči umrl. — 36 letnica cesarja Maksimilijana je bila včeraj. — Napad na urednika. V Petrogradu je streljal 24 letni bivši dijak Daševski na urednika Pavla Kruševana, ki je z nekim svojim člankom povzročil izgrede proti židom. — Zblaznel je v Tridentu bogoslovec Tegalado in se strahovito razmesaril. — Defraudacija. Diurnist v računskem oddelku poljedelskega ministerstva v Budimpešti Bamberg je poneveril 10 000 K in pobegnil v Ameriko. — Princ skladataelj. Bavarski princ Ludvik uglasbuje neko opero. — Izgnala je nemška vlada zopet več poljskih delavcev in jih postavila na avstrijsko mejo. — Tatovi ustrelili so v Hamburgu posestnika hotela »Zum grünen Hirschen«, ki jih je zalotil pri delu. — Telefonske pristojbine bodo znižali na Ogrskem. — Roparski umor v Lovovu. Radi roparskega umora vdove Orange in njene dekle aretirani sluga Bijorcolek je umor pripoznal. Hišnik Raziewicz, ki je tudi že aretirán, mu je pri umoru pomagal. — Z raketami proti točistreljalji bodo na Nemškem. — Lastno ženo poročil je v New-Yorku

neki 60letni mož. Zgledal se je v neko ženako, a pri civilni poroki se je izkazalo na podlagi listin, da je to žena, od katere se je pred leti ločil. — Radi dogodkov v Belemgradu ste na Dunaju zblazneli dve osebi. Eden se je prišel na dvor predstaviti za novega kralja. Drugi je priletel na policijo po pomoč, češ, da mu hočejo vsiliti srbsko krono, on je pa noče. Nova obleka natakarijev je v Nemčiji namestu črne obleke popolnoma bela s predpasnikom spredaj. — S 70 leti postal duhovnik je te dni Jožef Bonizola v Acquapendete. Bil je dalje časa župan. Ko mu je l. 1900 umrla žena, stopil je v samostan. — Svojo mačeho umoril je v občini Magyar Szent Marton 19 letni Štefan Scornorn. — Zraščena koreanska dvojčka kažejo v Parizu. Podobna sta Doodici in Rodici, ki smo ju videli v cirkusu Barnum & Bailey. Stara sta 13 let. — Natakariji stavkajo v Čikagi. Namestu njih so prišli stredci čame iz najodličnejših rodbin, da tako prisilijo stavkujoče k delu. — Železnico na goro Jungfrau so dogradili že 2867 metrov visoko, torej že do visokosti našega Triglava. — V sikstinski kapeli v Rimu se je bati, da se podere strop. Uvedla so se popravilna dela.

Radi sanj zblaznela. Zena zidarskega polirja Neumanna v Berlinu je bila precej časa bolna na živcih. Neko noč se ji sanja, da se nahaja na morišču. To ji tako pretrese njeno živčevje, da si je vtepla v glavo, da jo hočejo umoriti valed dozdevnega umora. V takem položaju je hotela skočiti raz okna. Komaj so ji to zabranili, nakar so jo odpeljali v norišnico.

Darovi

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 24. maja do 18. junija poslali prispevke p. a. gg. in društva: Upravišstvo »Slov. Nar.« 170 13 K, uredništvo »Slovenca« 62 K, kaplan Jan. Miklavčič pri Sv. Duhu 4 K, tovarnar Iv. Jebračin od kave 200 K, K. Pšeničnik na Zidanem mostu 1 K, »trifolija« v kavarni »Evropa« 2 K, Drag. Dolenc na Dunaju 1 K, žup. D. Janež v studenem 180 K, Al. Vehovec v Zužemberku iz nabiralnika 487 K, Jos. Cukljati v St. Gotardu iz nabiralnika 350 K, žup. Iv. Vrhovnik v Ljubljani v spomin + Drag. Zagarju 10 K, narodna društva v Mariboru in okolici dohodek veselice 1000 K, vesela družba v Podčetrtku 12 K; hrv. tragedinja M. Teodorović od deklam. predstav v Ljubljani, Kranju, Novem mestu in Črnomlju 46 K; posojilnici: Kmetaka ljublj. okolice 160 K, v Postojni 50 K; podružnice: izvenakademski v Gradcu 50 K, ženska v Ormožu 48 K, v Kamniku dve pokroviteljnini 400 K, moška v Krškem 63 92 K, ženska v Mariboru 100 K, ženska v Ajdovščini na narodni slavnosti nabranih 100 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ban Hedervary — minister?

Budimpešta, 20. junija. Kombinacija glede zopetnega poziva ministerkega predsednika Szella na krmilo ogrske vlade je izključena. Isto se trdi o dr. Wekerlu. Tekom včerajšnjega in današnjega dne je pozvanih na Dunaj več ogrskih politikov. Večina izmed njih je za kompromis z opozicijo, glasom katerega se število vojaških novincev zviša še le ob definitivni reviziji vojnega zakona.

Dunaj, 20. junija. (Ogr. kor. ur.) Ban Khuen-Hedervary je konfederal danes dopoldne z ministroma Kallayem in Fejervaryjem ter bil nato v enourni avdienci sprejet pri cesarju. Konečne odločitve glede novega ogrskega ministerstva še ni, a jo pričakujejo vsak hip. Ban Hedervary ostane do nadaljnih ukrepov še na Dunaju.

Dunaj, 20. junija. Cesar je dekana v Laškem č. g. Iv. Žuža imenoval častnim kanonikom lavantinskega kapitelja.

Dunaj, 20. junija. Čehi so dejali vladi, da odstopijo od obstrukcije, ako jim da češko vseučilišče na Moravskem. Nemci so se izjavili Körberju, da tega nikakor ne dovolijo. Radi tega je zopet nastal kritičen položaj. Körber je šel h cesarju, v katerega rokah je sedaj odločitev. V par dneh se bo de cesar odločil.

Dunaj, 20. maja. Židovski listi novega srbskega kralja sramote na razne načine. Nekateri listi pravijo, da je pariški razuzdanec, ki bo povzročil enake dogodke, kakoršni so bili zadnji.

Zagreb, 20. junija. Višje sodišče je kot protipostavno razveljavilo odlok, da bi dr. Derenčini radi tega ne mogel biti odgovorni urednik »Obzora«, ker je kot poslanec imun in se ga ne more tožiti.

Zagreb, 20. junija. V Martinjancu je nad 300 kmetov naskočilo občinsko hišo, da rešijo zaprte tovariše. Vojaki so jih razpodeli. Več je ranjenih.

Zagreb, 20. jun. Banica je Nušlar nenadoma zapustila in odšla na Ogrsko, kamor hoče, da se preseli vsa njena obitelj. Vzela je seboj 26 zabojev. Pri odhodu je dejala svoji prijateljici: »Na Hrvatskem se ne vidiva več!«

Reka, 20. junija. Ko so kmetje danes zvedeli, da je v okrajih Delnice - Baker odpravljena nagla sodba, naskočili so hiše mnogih mažaronov in železniški tir, katerega so razdrli.

Reka, 20. junija. Kljub prekomu sodu se je množica ljudstva na Sušaku navalila na občinski urad in gimnazijo ter vse razbila. Konjeniki so došli prekasno.

Belgrad, 20. junija. Častniki so imeli shod, na katerem so sklenili, da še govora ne more biti o tem, da bi bil kdo zarotnikov kaznovan, ker so sicer pripravljeni na odpor tudi proti novemu kralju. Tudi prestaviti radi tega nobenega ne puste. Skupščina jih je vse pomilostila, ker so izvršili voljo ljudstva. Tudi kralj Peter je mnenja, da nima on nikogar več kaznovati. Zahteve, da se morilec kaznujejo, Rusija tudi stavila ni.

Belgrad, 20. junija. Damski red kraljice Drage je opuščen. O spremembah nove ustave se poroča, da ustava določa, da kralj ministerske obtožbe ne more zavreči. Skupščina ima pravico zahtevati odgovora glede volitev in uprave. Ako bi kralj hotel ustavo spremeniti, mora to štiri mesece prej naznaniti skupščini.

Belgrad, 20. junija. Pri svoječasnem poskusu Alavantičevem uprizoriti ustanek proti kralju Aleksandru, je bilo v prtljagi Alavantičevi najdeno 12 zabojev slik Petra Karagjorgjevića. Te slike so ležale do kraljevega umora na policiji, sedaj so pa razdeljene mej narod.

Belgrad, 20. junija. Doslej so pokopali 51 pri zaroti umorjenih oseb. Vsak dan hodi na stotine oseb na grob polkovnika Naumovića, katerega slave kot narodnega junaka.

Berolin, 20. junija. Iz Carigrada se poroča listom o skrivnostnih dogodkih v notranjosti sultanove palače. Po noči so nesli iz palače štirideset ustreljenih oseb. Kaj se je zgodilo, nihče ne ve. V šoli, kjer se vzgajajo otroci turških glavarjev, je bil upor. Posredovalo je vojaštvo. Več oseb je bilo mrtvih. Tajna policija je pomnožena in posebno pazi na iz Bolgarije došle ladje.

Berolin, 20. junija. Včeraj je bila tu razširjena vest, da so iz Srbije pobegli pristaši Obrenovičev v Genfu umorili kralja Petra I. Vest se ne potrjuje.

Ženeva, 20. junija. Kralj Peter I. ne bo potoval preko Monakovega, ampak preko Aalberga-Inomosta. Do Semlina potuje kot civilist, v Semlinu se pa preobleče v obleko srbskega generala ter si obesi na prsa ruski Andrejev red, katerega mu je, kakor se čuje, pred 5 dnevi podelil ruski car.

Ženeva, 20. junija. Peter I. odpotuje od tu v ponedeljek ob 8. uri zvečer. Na Dunaju ga bodo Srbi slovesno sprejeli. Na Dunaju ga bo pričakovalo tudi 50 srbskih dostojanstvenikov.

Ženeva, 20. jutri izroči srbska deputacija kralju Petru zapisnik seje skupščine, v kateri je bil imenovan kraljem. Zapisnik ima 117 podpisov.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
19	9. zveč.	781.5	14.9	sl. vzh.	dež	
20	7. jut.	780.9	14.6	brezvetr.	oblačno	4.7
	2. popol.	780.1	22.9	p. m. jzah.	pol obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 16.2°, normale 18.2°.

Dunajska borza

dné 20. junija.

Skupni državni dolg v notah	100.20
Skupni državni dolg v srebru	100.15
Avstrijska zlata renta 4%	120.05
Avstrijska krona renta 4%	100.45
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92.85
Ogrska zlata renta 4%	121.55
Ogrska krona renta 4%	99.40
Ogrska inv. renta 3 1/2%	90.90
Avstro-ogrsko bančne delnice	16.28
Kreditne delnice	660.75
London vista	239.47 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117.30
20 mark	23.47
20 frankov	19.07
Italijanski bankovci	95.15
C. kr cekini	11.29

Žitne cene

dné 21. junija 1903.

(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7.29	do 7.30
Rž za oktober	6.13	6.14
Oves za oktober	5.42	5.43
Koruzna za julij	6.31	6.32
za avgust	6.35	6.36
za maj 1904	5.23	5.24

(Efektiv.)

Dunajski trg

Pšenica banaska	K 7.75	do 8.30
Rž južne železnice	6.65	6.85
Ječmen	—	—
ob Tisi	—	—
Koruzna ogrska	6.55	6.70
Cinkvant	7.40	8.—
Oves srednji	6.—	6.20
Fižol	6.75	14.25

Tržne cene v Ljubljani

dné 20. junija.

	K/h	K/h	K/h
Goveje meso l. v. kg	1.32	Pšenica . . 100 kg	16.80
Telečje meso	1.30	Rž	14.—
Prasice	1.60	Ječmen	14.—
Koštrunovo meso	1.—	Oves	15.—
Maslo	2.60	Ajda	18.—
Mast prasica	1.70	Proso, belo,	17.—
Slanina sveža	1.74	Koruzna	15.40
prekajena	1.70	Krompir	5.50
Jajce, jedno	—	Drva, trda, m ³	7.80
Mleko, liter	—	mehka,	5.50
Piščanec	1.20	Seno, 100 kg	7.60
Gelob	—	Slama,	7.—
Fižol, liter	—	Pšenična moka št. 1	27.50
Grah,	—	Pšenična	20.—
Leča,	—	Ajdova	36.—

Kres

na

Drenikovem vrhu.

Kakor običajno, se na kresni večer zažge veliki kres. Pri tej priliki bode poskrbel z dobro pijačo in jedili gospod Alojzij Rus v Ljubljani. 841 1—1

Biškote Ciril-Methodove

454 prodaje 4—4

g. Gregor Zamejic, Gradišče 10.

Montinit, pritrjevalano sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd., priporoča gg. kamnosekom in ključarskim mojstrom tvrdka BRATA EBERL, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 27 11—10

Harmonij,

822 3-2 dobro ohranjen,

je na prodaj

v župnišču na Črnučah.

Za letoviščarje

se daje

lepo stanovanje

v najem v novi hiši na Černivcu, deset minut od Brezij ob glavni cesti na Gorenjskem, obstoječe iz sob, kleti in kuhinje.

Več se izve pri Janezu Mihelič v Nošah, p. Radovljica.

818 2—1

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava

Danes, v soboto 20. junija

— Zadnji razstavni dan —

Potovanje kr. ang. geografske družbe v

Ottavo [Kanada]

Prilagodni teden sklep sezone.

Razstavljeno od 21. do 29. junija

Boksterska vsaja v Kini

Odperto vsak dan, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer

V najem se da

dvoje lepih stanovanj,

obstoječe vsako iz dveh sob, kabineta in drugih stranskih prostorov, in sicer eno za 1. julija, drugo za avgustov termin. Podrobnejša pojasnila na Dunajski cesti 60. 839 3-1

Naznanilo!

Kupujem vsako poljubno množino in plačujem po najvišjih cenah in sicer lepe suhe gobe, dalje sveže nabrane rudeče jagode, pozneje maline in tiče jagode (Preiselbeeren).

Josip Leuc,

trgovec

837 3—1

Ljubljana, Resljeva cesta.

— Krasno letovišče! —

v Mostah v bližini Piccolijeve vile, postaja Žerovnica. — Oddajo se štiri sobe s kuhinjo ali pa tudi posebej razdeljene 3 ugo hišno opravilo. Natančnejši pogoji se izvedo pri g. Gašperju Rotar v Mostah. 840 3—1

Trgovskega učenca

sprejme tvrdka

Josip Murnik

trgovina s špecerijskim in delikatesnim blagom v Ljubljani. 931 1

V Škofji Loki, predmestje Karlovec, se takoj prodá pod jako ugodnimi pogoji, ob okrajni cesti stoječa

biša.

Dotična obstoji iz štirih sob in vrta, in je posebno za penzioniste ali duhovne prikladna.

Natančnejši podatki se poizvedó pri „c. kr. notarijatu v Škofji Loki“. 836 1—1

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI Comp.

Iz lekarne Richterjeve v Pragi.

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K. 1.80, K. 1.40 in K. 2.— v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elisabethstrasse 5. 1146 34—33

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

706 104-8

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Gradišče 7.

Na dirkališču v Laterman-
novem drevoredu.

V nedeljo, dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne
se bode zrakoplovec g. L. Steffen
vzdignil v svojem
velikem balonu.

Gospod L. Steffen se bo spustil potem
s svojo padalnico med proizvajanjem zelo
zanimivih produkcij z največjo hladnokrv-
nostjo na tla.

Vstopnice se prodajajo v glavni trafiki
na Mestnem trgu, v trafiki gosp. Sešarka v
Selenburgovih ulicah, v hotelu „pri Stonu“
in v hotelu „Lloyd“ in sicer v restavraciji.

Za obilen obisk prosi z velespoštovanjem

L. Steffen.

**MATTONIJEV
GIESSSHÜBLER**
naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in osve-
žujoča pijača.

preskušena pri želodčnih in črevesnih ka-
tarih, obistnih in mehurnih boleznih, ka-
tero priporočajo najveljavnejši zdravniki kot
bistveno in podpiralno sredstvo pri
pri karlovovarjskem in drugih kopeliških
zdravljenjih in kot poznejše zdravilo po
24 38 kopeljih v trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u
v Ljubljani.

796 100-4

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 600 podobari

ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči
HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 234, Češko.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, korsetlje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolite pri naročilih
ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 780 52-3

Ana Hofbauer,
Imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Komí
ali samostojna
prodajalka

za mešano trgovino na deželi dobi službo
tako.

Ponudbe pod šifro „Pridnost“ sprejme
upravištvo „Slovenca“. 812 3-3

**Zdravilnica in vodozdravilnica
Kamnik na Kranjskem.**

Krasna gorska lega, milo podnebje, ni ve-
trovno. Zdravi se z vodo na vse načine,
solčne in zračne kopeli, tudi z ogljikovo
kislino se zdravi, z masažo, telovadbo in
elektriko.

Zmerne cene. — Začetek sezone 15. maja.
Prospekte pošilja vodstvo.

790 10-5

Zdravnik voditelj:

Dr. Rudolf Raabe.

P.T.

Usojam si slavnemu občinstvu posebno mojim, cenje-
nimi odjemalcem najuljudneje poročati, da bodem, doslej
pod tvrdko

**Andr. Druškovič naslednik
Val. Golob**

v Ljubljani, Mestni trg št. 10

obstoječo trgovino z železnino, ključarskimi izdelki, kovinskim
blagom in poljedelskimi stroji nadalje pod tvrdko

Valentin Golob

isto nespremenjeno vodil.

Zahvaljeval se cenjenim odjemalcem za doslej mi v
toliki meri iskazano zaupanje bodem se kar možno trudil
tudi v bodoče vsakej najsmelejši zahtevi najboljše, točno in po
najnižji ceni postrežati ter se priporočam z odličnim spo-
štovanjem

774 3-3

Valentin Golob.

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista prizanašala niti evropski ce-
lini ter je velika tovarna srebrnine
prisiljena, oddati vso zalogo zgolj
proti majhnemu plačilu delavnih moči.
Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Po-
šiljam torej vsakomur sledeče predmete
le proti temu, da se mi povrne

gld. 6'60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih no-
žev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz
anega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih
žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih
žlic;
- 1 kom. amar. pat. srebrna zajemal-
nica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-
nica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čajšč za pod-
klado;
- 2 kom. elektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. spalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6'60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej
stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni gld. 6'60. Ame-
ričansko pat. srebro je znano, je skozi
in skozi bela kovina, ki obdrži bojo
srebra 24 let, za kar se garantuje. V
najboljši dokaz, da leta inserat ne te-
melji na nikakršni slepariji, zavezu-
jem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bil
blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor
ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno
garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 380 1

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši američanskega pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr.
19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljavo krasne garniture jako
zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

St. Pavel pri Preboldu.

Kamil Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

571 15

F. HITI,

Pred škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet v letu 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih
obrestuje po

4 1/2 %

brez kakšnega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.
HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej
Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. —
Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak,
tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Priznано najboljšę

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Električni obrat

176 19

Ilustrovani ceniki se dobę brezplačno.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann**, Zgornja Poljskava)

je najboljšę, vsa pričakovanja prekašajočę **sredstvo za rast las**, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice **3 krone**. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu 274 (46)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. **E. Mahr** in **U. pl. Trnkóczy** v Ljubljani, **A. Rant** v Kranji, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Med. dr. Jos. Traub-a želodčni prašek

Gastricin

zdravniško poskušen in potrjen.

Na tisoče ljudi se mora zaradi raznih bolezni v želodcu in črevah držati stroge zmernosti v jedi in pijači, kar jim greni življenje. Kdor rabi dr. Jos. Trauba želodčni prašek **Gastricin**, njemu taka dijeta kmalu postane brezpotrebna. Bolniki, kateri se želę utrditi po obilnejši rabi hrane, to po Gastricinu popolnoma dosežejo. Gastricin takoj pokaže učinek pri zgagi, pehanju, napenjanju, pri bolečinah v želodcu, pri krčih, bljuvanju, glavobolu usled prebavljanja; ako se pa rabi dalje časa, odstranja tudi zastarane bolezni v želodcu in črevah, kakor nobeno drugo sredstvo. — **Gastricin** ni čistilo, a vendar vrejuje telesno potrebo. Več povedó prospekti. — Gg. zdravnikom pošiljamo poskušnje.

V Ljubljani je naprodaj pri **M. Mardetschláger**-ja lekarni pri orlu in drugje.

Glavna zaloga je v lekarni Salvafor v Požunu.

Na debelo po medicinskih drožerijah.

Velika škatla 3 K, mala škatla 2 K, franko 20 in rekomand. 45 h več.

Naznanilo prostovoljne prodaje.

Naznanja se, da se bode vsled sklepa c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dnę 22. maja 1903 opr. št. A VIII 383/2/29 vršila dnę **25. in 26. junija**

prostovoljna dražba

v zapuščino **Luke Kanca** iz Zapuž h. št. 12 spadajočih premičnin in nepremičnin v Zapužah oziroma na lici mesta.

Vsak ponudnik mora pred dražtviijo nepremičnin položiti kakor varščino deset odstotkov cenilne vrednosti dotične nepremičnine. Skupilo za premičnine se mora precej vplačati.

Največi ponudek za nepremičnine se pa plača v dveh obrokih in sicer polovico v šestih tednih in ostalo polovico v treh mesecih od dneva izdražitve računši.

Dražbeni pogoji, zemljeknjižni izpiski in posestne pole leže na vpogled v pisirni podpisane sodnega komisarja.

Dražba se prične dnę **25. junija** v Zapužah ob 9. uri dopoldne.

Ljubljana, 15. junija 1903.

Dr. Fran Vok,

c. kr. notar kakor sodni komisar.

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane sobne oprave iz suhega lesa, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane oprave za salone, spalne in jedilne sobe je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

S sv. Velehrada Slovanom!

Sv. Ciril in Metod: kipi umetniški,

Sv. Ciril in Metod: krasni relief.

Sv. Ciril in Metod: slike v dragocenih okvirih ali brez okvirov.

Sv. Ciril in Metod: male podobice s slovenskim tekstom, male svetinje kot darovi slovenski mladini

803 4-2

se naročajo pri

Metodu Melichárka,
založniku na Velehradu (Moravsko).

Otvoritev nove trgovine!

Ljudno naznanjam, da bodem z 11. t. m. otvoril v Šiški, ob glavni cesti poleg cerkve, hišna šte. 2 (v hiši gosp. Seidel-na)

špecerijsko trgovino
in prodajo moke na drobno in debelo.

Mer mi je na tem, da p. n. odjemalce vseskozi zadovoljim, bodisi glede kakovosti blaga, bodisi glede nizkih cen, upam, da bode p. n. slavno občinstvo moje dobro voljo upoštevati, ter moje prizadevanje postrežati z najboljšim in najfinejšim blagom, podpirati z najmnogobrojnejšim obiskom.

V nadeji, da mi izkažejo p. n. odjemalci svojo naklonjenost, bilježim z odličnim spoštovanjem

646 12-7

Maško Laurenčič.

Slovenski ceniki brezplačno.

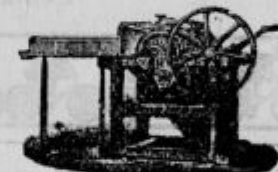
Najboljše mlatilnice,

gepeljne, trijerje, čistilnice (paikeljne), slamoreznice, mline in preše za sadje, fiae kose, srpe.

amerikanske kosilne stroje

(damo tudi na poskušnjo)

In sploh vse potrebščine za poljedelstvo kakor tudi

možnarje

za

streljati

v veliki izbiri priporočata po nizki ceni

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek,

trgovina z železnino in zaloga strojev

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

Slovenski ceniki brezplačno.

766 5-5

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-59

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Angeljnovo milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104—24

sta najbolj koristni

štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

ANTON PRESKER

1357 31

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbi po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Zdravilišče Toplice

542 8-5

na Kranjskem, postaja dolenske že-
leznice: Straža — Toplice.

Akratovrelec 38° C. zdravljenje s pitjem in kopanjem.
Izredno dobro pri protinu, kolenici, ishlis, neural-
giji, kožnih in ženskih boleznih. Veliko kopališče —
posebne in barske kopeli. Z vsem komfortom oskr-
bljena stanovanja, društvene in igralne sobe. Zdravo
podnebje, gozdi v okolici. Dobra in cena restavracija.

Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

Prospekte in odgovore na vprašanja daje brezplačno
oskrbništvu kopališča

Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 36 52-25

Lastni izdelek.

Ceniki franco in brezplačno.

FRANC DOLENC

v Ljubljani, Marijin trg pri frančiškanski cerkvi.

P. n.

Slavnemu občinstvu priporočam svojo veliko zalogo manufakturnega
blaga, obstoječo iz raznovrstnega sukna, modnih štofov in kamgarnov za
moške obleke. — Vsakovrstnega modnega in perilnega blaga za damske
obleke najnovejših vzorcev. — Izvrsne cvilhe za matrace in posteljno opravo,
in posebno dobro blago za rjuhe, namiznih prtov in brisalk. — Veliko izbero
tepihov, zaves in preprog, vse po najnižjih cenah.

S spoštovanjem

Franc Dolenc.

553 10-9

Jako važno za vsakega kolesarja.

Predno
se kateri
nameniti kupiti
kolo, naj ne po-
zabi si ogledati ali
vsaj naročiti cenik
pravih

Puch koles
katerih zastopništvo ima gospod
FRANC ČUDEN
v Ljubljani.

Isti priporoča posebno kolo s prostim
tekem z zavoro v zadnjem kolesu, (Freilauf mit
Hinterradbremse.)

Za vsako Puch kolo se jamči dve leti.
V zalogi nahajajo se še razni modeli različnih tovarn
od gl. 75— dalje.

Ceniki zastoj in poštne prosto. 550 8

Jako važno za vsakega kolesarja.

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa
Zaloga: Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.
Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnjo:
12 kosov franco 3 K po povzetju. 72 52-19

Huss-ova pogača.

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Sve-
tosti papeža

priporoča naslednje izdelke svo-
jega kemično farmacevtskega
laboratorija, ki se izgotavljajo
kot sicer vsi drugi medikamenti z naj-
večjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi
želodec, vzbuja veselje do jedi, pospe-
šuje prebavo in odprte ter je posebno
učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železnata vino se uporablja
primalokrvnih, nervoznih in slabotnih
osebah z najboljšim uspehom. Polliterska
steklenica 2 K.

**Piccolijevi sirupi iz malin ali fama-
rinde** dajo z vodo pomešani izvrstno in
zdravo pijačo. Kilogramna steklenica, pa-
steurizovana K 1.30.

**Zunanja naročila po poš-
nem povzetju.** 708 (50-9)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij

V gostilni 838 3-1

„Pri Zajcu“

na Rimski cesti

se toči

vsake sobote in nedelje

marčno pivo

delniške družbe

združenih pivovarn

Žalec in Laški trg

v Ljubljani

ter vsaki dan

izberne

črno granatno pivo

istih pivovarn.

K obilnemu obisku vabi

Avgust Zajec.

Orvoritev v soboto, 30. maja t. l., v Ljubljani, Stari trg št. 15.

Bratje Novakovič

lastniki vinogradov na otoku Braču in v ma-
karskem primorju v Dalmaciji

uljudno naznanjajo sl. občinstvu stolnega mesta Ljubljane

(10-8)

da so otvorili v soboto, dne 30. m. m.

Prvo uzorno skladišče dalmatinskih vin

v steklenicah v Ljubljani, na Starem trgu 15
in na debelo

ter se uljudno priporočajo v izdatna naročila. — Na izbero imajo izključno pristna, izbrana
vina lastnega pridelka po različni primerno nizki ceni.

Vzorci vina za
poskušnjo, ceniki
in natančnejša
pojasnila dajejo
se radije volje v
skladišču na
Starem trgu 15.

Na željo oziroma
zahtevo dostavlja
se naročeno vino
franko na dom.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanja za zgube pri krebanjih, pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako krebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 210